

Finansutskottet

Regeringens proposition med förslag till lagstiftning om inkomstbeskattning av aktiesparkonton och lagstiftning om revidering av inkomstbeskattningen av vissa försäkringsprodukter

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition med förslag till lagstiftning om inkomstbeskattning av aktiesparkonton och lagstiftning om revidering av inkomstbeskattningen av vissa försäkringsprodukter (RP 275/2018 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- specialsakkunnig Antti Sinkman, finansministeriet
- lagstiftningsråd Jukka Vanhanen, finansministeriet
- överinspektör Kalle Hirvonen, Skatteförvaltningen
- revisionschef Hannu Kuortti, Skatteförvaltningen
- chefsjurist Matti Merisalo, Skatteförvaltningen
- skatteinspektör Petri Parvela, Skatteförvaltningen
- forskningshandledare Seppo Kari, Statens ekonomiska forskningscentral
- forskningsdirektör Niku Määttänen, Näringslivets forskningsinstitut ETLA
- skatteexpert Lauri Lehmusoja, Finlands näringsliv rf
- skattejurist Lauri Luukkonen, Finanssiala ry
- verksamhetsledare Sonja Vartiala, Finnwatch rf
- direktör Ann-Mari Kemell, Centralhandelskammaren
- ekonomisk expert Helena Pentti, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- advokat Heikki Wahlroos, Finlands Advokatförbund
- advokat Ossi Haapaniemi, Suomen Veroasiantuntijat rf
- chef för juridiska ärenden Vesa Korpela, Skattebetalarnas Centralförbund rf
- verkställande direktör Sari Lounasmeri, Börsstiftelsen i Finland
- jurist Tapani Manninen, Nasdaq Helsinki Oy
- professor Erkki Kontkanen, Östra Finlands universitet
- professor Pekka Nykänen, Tammerfors universitet

Betänkande FiUB 37/2018 rd

- professor Reijo Knuutinen, Åbo universitet
- professor Juha Lindgren, Vasa universitet
- biträdande professor Tomi Viitala, Aalto-universitetet
- professor (emeritus) Heikki Niskakangas.

Delegationen har fått skriftligt yttrande av

- justitieministeriet
- Konkurrens- och konsumentverket
- EAB Group ABb
- FIM
- Taaleri Abp
- UB Kapitalförvaltning Ab
- FINE Försäkrings- och finansrådgivningen
- Företagarna i Finland rf
- professor Markus Jäntti, Stockholms universitet.

Inget yttrande av

- Finansinspektionen.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att inkomstskattelagen, lagen om beskattningsförfarande, lagen om beskattning av begränsat skattskyldig, lagen om källskatt på ränteinkomst och lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet ändras.

Enligt förslaget ändras inkomstskattelagen så att bestämmelserna om beskattning av sparlivförsäkringar och av andra frivilliga pensionsförsäkringar än skattestödda frivilliga pensionsförsäkringar som den försäkrade har tecknat ses över och bestämmelser om inkomstbeskattningen av kapitaliseringsavtal och av det nya placeringsinstrumentet aktiesparkonto tas in i lagen. Det föreslås att bestämmelsen om pensioner med engångspremie slopas.

Bestämmelserna om beskattningen av avkastning av sparlivförsäkringar ändras så att av en försäkringsutbetalning betraktas den relativa andel som vid betalningstidpunkten motsvarar avkastningens andel av sparbeloppet som skattepliktig kapitalinkomst under betalningsåret. En förutsättning för att endast avkastningens andel är skattepliktig inkomst är att premier inte har dragits av vid beskattningen. Om beloppet av utbetalningar på basis av ett avtal minskat med den andel av dem som betraktas som inkomst under avtalsperioden underskrider beloppet av premierna, är den förlust som uppstått till följd av detta avdragsgill från skattepliktiga kapitalinkomster det år avtalet löper ut och beaktas vid fastställandet av förlust som hänför sig till kapitalinkomstslaget. Enligt förslaget ska avkastning och förlust från kapitaliseringsavtal och tidsbegränsade pensionsförsäkringar som den försäkrade har tecknat behandlas på motsvarande sätt. Till lagen fogas också bestämmelser om beskattning av vinst vid överlåtelse av ett kapitaliseringsavtal.

Det föreslås att samma principer ska följas vid inkomstbeskattningen av avkastning och förlust från aktiesparkonton. Av överlåtelser av värdepapper på ett aktiesparkonto anses det inte upp-

Betänkande FiUB 37/2018 rd

komma skattepliktig överlåtelsevinst eller avdragsgill överlåtelseförlust. Enligt förslaget beskattas avkastningen av aktiesparkontot när sparmedel tas ut från kontot. Av medel som tagits ut betraktas som avkastning samma relativa andel som förhållandet mellan den avkastning som finns på kontot och det gängse värdet av sparmedlen på kontot vid tidpunkten då medlen tas ut. Avkastning som tagits ut från aktiesparkontot betraktas som skattepliktig kapitalinkomst för det år som den tagits ut. Vid den skattskyldiges död beaktas värdeökningen på kontot endast vid arvsbeskattningen.

Av pension som betalats under skatteåret med stöd av en livsvarig pensionsförsäkring anses som skattepliktig kapitalinkomst den del som överskrider beloppet av betalda försäkringspremier delat med det förväntade antalet levnadsår för en person i den försäkrades ålder det år som pensionsutbetalningen inleds.

Det föreslås att det tillämpas ett särskilt beskattningsförfarande på vissa arrangemang av konstruerad karaktär som genomförts genom ett försäkringsavtal, om den skattskyldige har rätt att utöva eller de facto har utövat rättigheter som anknyter till underliggande tillgångar enligt avtalet och som tillkommer ägaren. Enligt förslaget beskattas avkastningen av placeringsobjekten som den skattskyldiges inkomst det skatteår som intäkterna har flutit in till försäkringsbolaget och som de kan tas ut av den skattskyldige.

Det föreslås att det till lagen om beskattningsförfarande fogas bestämmelser där det föreskrivs att för verkställande av beskattningen ska tjänsteleverantörer som tillhandahåller aktiesparkonton och försäkringsbolaget årligen lämna Skatteförvaltningen behövliga uppgifter om aktiesparkonton och uppgifter om förlust från sparlivförsäkringar, kapitaliseringsavtal och tidsbegränsade pensionsförsäkringsavtal. Dessutom görs i lagen vissa ändringar av teknisk natur på grund av att den övriga lagstiftningen ändrats.

Det föreslås att lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet kompletteras med bestämmelser enligt vilka begränsat skattskyldiga befrias från källskatt på dividend på aktier på ett aktiesparkonto.

Enligt förslaget ändras lagen om källskatt på ränteinkomst så att källskatt på ränteinkomst inte ska betalas för ränta som inlutit på basis av medel på ett inlåningskonto som anslutits till ett aktiesparkonto.

Till lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet fogas bestämmelser om att bestämmelserna om beskattning av kapitaliseringsavtal och sparlivförsäkringar i inkomstskattelagen ska tillämpas vid beräkningen av inkomst av näringsverksamhet.

Lagarna avses träda i kraft den 1 mars 2019. Ändringarna tillämpas första gången vid beskattningen för 2020.

Betänkande FiUB 37/2018 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med ändringar. Syftet med ändringsförslagen är att precisera regleringen, inte att ändra de grundläggande principerna i propositionen. Ändringarna motiveras därför endast i detaljmotiven.

Propositionen utgör sista delen av de beskattningsändringar som i hög grad grundar sig på rekommendationer av en arbetsgrupp som finansministeriet tillsatte för att undersöka skattebehandlingen av olika investeringsformer.¹ Arbetsgruppens uppdrag baserade sig på programmet för statsminister Juha Sipiläs regering, där det anges att en utredning om den skattemässiga behandlingen av olika placeringsformer görs under valperioden. Utredningen omfattade också ändringsbehoven i fråga om pensionsförsäkringar med engångspremie.

Utskottet har redan godkänt de propositioner om placeringsfonder och så kallade fondandelsfonder som grundar sig på arbetsgruppens riktlinjer (RP 304/2018 rd — FiUB 34/2018 rd och RP 306/2018 rd — FiUB 35/2018 rd).

Den nu aktuella propositionen gäller de rekommendationer som arbetsgruppen lade fram om beskattningen av prestationer som betalas på grundval av vissa indirekta placeringsformer och pensionsförsäkringar med engångspremie. En viktig observation var också för dessas del att lagstiftningen var föråldrad eller bristfällig till följd av de förändringar som skett i omvärlden. Beskattningen har därför i stor utsträckning verkställts utan stöd av lagstiftningen. Propositionen rättar till denna brist och harmoniserar samtidigt skattebehandlingen av produkter som kan anses jämförbara i ekonomiskt avseende. I fråga om pensionsförsäkringar med engångspremie upphävs samtidigt också reglering som lett till dubbelbeskattning.

Avgränsningar

Propositionen svarar på de uppenbara regleringsbehov som arbetsgruppen noterade under utredningen. Propositionen tar i första hand sin utgångspunkt i den i inkomstbeskattningen tillämpade *realiseringsprincipen*, mot vilken beskattningen av inkomster från placeringsprodukter speglas. Vissa alternativa modeller, exempelvis den i Sverige tillämpade schablonbeskattningen av inkomst, har ansetts främmande i vårt inkomstbeskattningssystem och därför förkastats. Infallsvinkeln har därefter varit mycket praktisk. Det gäller också behandlingen av den uppskovseffekt som utgör en utgångspunkt för de nya bestämmelserna.

Propositionen strävar alltså inte efter en allmän granskning av hur förslagen förhåller sig till målen för beskattningen. Utskottet avgränsar därför också sina egna ställningstaganden till enbart de konkreta ändringsförslagen. Utskottet konstaterar dock att propositionen innebär en breddning av tillämpningsområdet för den beskattningsmässigt principiellt viktiga uppskovseffekten. Detta görs utan den principiella analys som skulle krävts. Det har också under utskottets sakkunnigutfrågning gett anledning till kraftfulla anmärkningar.

---

¹ Skattebehandlingen av olika investeringsformer, Finansministeriets publikation 14/2018. Publicerad 4.5.2018.

Betänkande FiUB 37/2018 rd

Till följd av frågans principiella vikt hänvisar utskottet särskilt till *beskattningens fiskala mål*, som talar för en bred och aktuell skattebas. Också de nya skattelättnaderna, som lätt överför trycket på andra skatter eller förutsätter en minskning av de offentliga utgifterna, har kopplingar till behovet av att säkerställa skatteinkomsterna. Under sakkunnigutfrågningen har utskottet också gjorts uppmärksam på det allmänna målet att gallra ut skatteutgifter (skattestöd) och att innan en ny stödform införs uppskatta behovet av stöd, den nytta stödet ger och till vilka stödet ska riktas. — Det är också värt att notera att uppskovseffekten vid beskattningen av kapitalinkomster har antingen förhindrats eller begränsats i ett flertal EU-stater, däribland Sverige, Norge, Danmark, Storbritannien och Tyskland.

En annan allmän anmärkning kan göras angående principen om *skatteneutralitet*, som i propositionen granskas endast i fråga om förhållandet mellan olika placeringsformer. Med hänsyn till syftena med propositionen är detta förstäligt. Frågan är dock vidare än så, och dessutom central med tanke på beskattningssystemets konsekvens och strukturella hållbarhet. Det vore välkommet med en omsorgsfull genomgång av problemet, även om det är mycket svårt att skapa en heltäckande modell. Svårighetsgraden höjs avsevärt av att beskattningssystemen är nationella, medan människor och kapital inte är bundna av nationsgränserna.

En tredje fråga som anknyter till skattebasen och beskattningsrätten är *utflyttningsskatt*, eller ex-itskatt som den också kallas. I det nu aktuella sammanhanget finns det inga förutsättningar att behandla heller den frågan. De intressen som är förknippade med utflyttningsskatt kan dock vara stora, och kan bli aktuella om beskattningen av löpande avkastning skjuts upp till den tidpunkt då medlen tas ut. Utflyttningsskattens betydelse minskar å andra sidan, om en värdeökning som grundar sig på bosättningstiden kan beskattas när den löpande inkomsten uppstår. Så är fallet exempelvis i Sverige, som i likhet med Finland har övervägt olika medel för att skydda skattebasen i internationella situationer. Tills vidare har Sverige likväl avstått från exitbeskattning.

Utskottet tar alltså inte i sin bedömning upp de ovannämnda principiella frågorna. Propositionen utgör dock en påminnelse om hur viktigt det är med en allmän granskning av systemnivån. I det avseendet vore det i fortsättningen välkommet med ett mer konsekvent grepp, i synnerhet om avsteg görs från de rådande beskattningsprinciperna. Som bekant grundar sig skattesystemets hållbarhet och konkurrenskraft i regel på en bred skattebas och låga skattesatser. Ju klarare och mer transparenta beskattningsprinciperna är, desto mer förutsebart, kontrollerbart och godtagbart är systemet också i de skattskyldigas ögon.

Allmän bedömning

Trots utskottets anmärkningar är propositionen i många avseenden viktig.

En enhetlig lagstiftningsgrund. Propositionen skapar för det första en heltäckande lagstiftningsgrund för behandlingen av vinster och förluster av sparlivförsäkringar, kapitaliseringsavtal och andra än frivilliga individuella pensionsförsäkringar. Samtidigt åtgärdas de skatteförmåner som har utformats i beskattningspraxis och i hög grad garanterat skattefrihet för medel som tagits ut med stöd av sparlivförsäkringar och kapitaliseringsavtal. Det har grundat sig på att uttagen ansetts utgöra återbäring av kapital upp till beloppet av det första investerade kapitalet. Först därefter

Betänkande FiUB 37/2018 rd

ter har de begreppsmässigt utgjort beskattningsbar avkastning. På den här punkten är ändringarna mer än väl motiverade.

Propositionen harmoniserar å andra sidan i avsevärd grad skattebehandlingen av olika indirekta placeringsformer. Därmed gynnar propositionen neutraliteten mellan olika placeringsformer och olika branscher som erbjuder tjänster. Enhetliga beskattningsprinciper gör det också enklare för de skattskyldiga att jämföra olika produkter.

Propositionen grundar sig i hög grad på beskattning av den relativa avkastningen, vilket enligt utskottet är ändamålsenligt. Av uttagna medel betraktas som skattepliktig inkomst under utbetalningsåret den andel som motsvarar andelen återstående avkastning på det återstående sparkapitalet vid tidpunkten för utbetalningen. För att enbart avkastningen ska vara beskattningsbar krävs dessutom i fortsättningen att premierna för försäkringen eller avtalet inte har dragits av i beskattningen. Med detta jämförs på goda grunder att den skattepliktiga inkomsten inte har överförs till försäkringen till bruttobelopp.

Utskottet godkänner förslagen också till den del de gäller behandlingen av förluster av placeringsprodukter. Propositionen syftar på denna punkt till en harmonisering utifrån de allmänna utgångspunkterna för inkomstbeskattningen. Förlusterna är alltså avdragbara när de är slutliga, vilket i praktiken betyder det år avtalet löper ut. Detta ligger också i linje med arbetsgruppens och regeringens syn. Även om denna lösning är asymmetrisk med beskattningen av avkastning, behövs den för att förhindra skatteplanering som bygger på konstgjorda förluster.

Pensioner med engångspremie. Propositionen behandlar i enlighet med arbetsgruppens uppdrag och rekommendationer också beskattningen av pensioner med engångspremie. Den nuvarande skattebehandlings strafffunktion slopas, och modellen som grundar sig på beskattning av avkastning utsträcks till pensioner med engångspremie och till andra pensionsförsäkringar som inte omfattas av skattestöd. En förutsättning är att försäkringspremierna inte har dragits av vid beskattningen. Lösningen är motiverad, och skälen till den har återgivits väl i propositionen. Lösningen är tydlig också i fråga om hur man fastställer den andel av den utbetalda pensionen som ska betraktas som skattepliktig kapitalinkomst. Det förväntade antalet levnadsår, som bygger på Statistikcentralens dödlighetsstatistik, är en naturlig och objektiv grund för fastställandet av den andelen.

Utskottet menar att förslagen är konsekventa också i fråga om den del av dessa försäkringars återköpsvärde eller ändringsvärde som ska räknas som skattepliktig inkomst. Också denna del är proportionell på samma sätt som jämfällbara placeringsprodukter, vilket ger en mer enhetlig skattebehandling av produkterna.

Också bland de sakkunniga var inställningen till ändringarna gällande pensioner med engångspremie reservationslöst positiv. Dessa ändringar har rentav ansetts vara de viktigaste i propositionen, eftersom de medför helt nya möjligheter att finansiera eller förbättra skyddet för pensionstiden. Det är i vilket fall välkommet att beskattningen av också andra pensionsarrangemang än de skattestödda frivilliga försäkringarna beskattas rättvist. Propositionen uppfyller på denna punkt förväntningarna.

Betänkande FiUB 37/2018 rd

Aktiesparkonto. Utöver de ovannämnda förslagen som kompletterar eller korrigerar lagstiftningen innehåller propositionen också bestämmelser om det nya aktiesparkontot. Bestämmelserna har sin grund i en proposition (RP 279/2018 rd) som behandlas av riksdagen samtidigt som den nu aktuella propositionen², vars första behandling avslutades den 21 februari 2019. Lagförslagen godkändes då enligt ekonomiutskottets betänkande (EkUB 36/2018 rd).

Eftersom aktiesparkontot är ett helt nytt placeringsinstrument som positionerar sig mellan direkta och indirekta placeringsformer, har utskottet valt att behandla det separat nedan. Utskottet granskar dessutom vissa enskilda frågor som aktualiserats vid utskottets behandling av propositionen. Avslutningsvis bedöms propositionens konsekvenser och de risker ändringarna är förknippade med samt behovet av uppföljning.

Aktiesparkonto

Lagstiftningskomplexet. De allmänna bestämmelserna om aktiesparkonton finns alltså i en separat lag. Där föreskrivs om alla de viktigaste villkoren för kontot, exempelvis om att endast penningmedel kan sättas in på och tas ut från kontot. Maximibeloppet av placeringen är 50 000 euro. I lagen specificeras dessutom de objekt i vilka medel kan placeras. De begränsas åtminstone i det rådande läget enbart till inhemska och utländska börsaktier. Användningen av aktiesparkontots medel har dessutom begränsats bland annat så att de inte får ges i gåva³.

I den nu aktuella propositionen föreskrivs alltså endast om beskattningen av kontomedel och avkastningen av dem. Den bärande tanken är att avkastningen av placeringsverksamheten beskattas först när medel tas ut från kontot. Utdelning och överlåtelsevinst på aktier är på motsvarande sätt skattefria vid förvärvet⁴. Modellen ger därmed möjlighet att omplacera de direkta aktieinnehavaren utan några skattepåföljder. Modellen är också förknippad med ett skatteuppskov. — Den skattepliktiga andelen av de uttagna medlen fastställs likaså som en relativ andel av de återstående sparmedlen.

I 53 b § i inkomstskattelagen föreskrivs i fråga om aktiesparkonton dessutom att en skattskyldig får ha endast ett aktiesparkonto. Det är förståeligt med tanke på övervakningen av det maximibelopp som fastställts för kontot. Maximibeloppet är i sin tur motiverat med hänsyn till att aktiesparkontona kan ha avsevärda och svårförutsebara konsekvenser för statsfinanserna. För att regleringen ska vara effektiv på den här punkten, ger innehav av flera konton straffpåföljder i form av en skatteförhöjning per dag. Tjänsteleverantören kan dock bytas utan skattepåföljder, förutsatt att medlen överförs direkt till den nya tjänsteleverantören.⁵

---

2 Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om aktiesparkonton och lag om ändring av 40 § i lagen om Finansinspektionen

3 15 §: Avtalet upphör att gälla när spararen avlider. Rätten till medlen övergår till spararens rättsinnehavare. Medel som finns på ett aktiesparkonto får inte ges i gåva helt eller delvis. En gåva i strid med förbudet jämställs med uttag av medel från kontot.

4 5 §: Tjänsteleverantören ska sörja för att den vinstutdelning som fås från investering av sparmedel och medlen från överföring av investeringsobjekt och anknytande rättigheter betalas till aktiesparkontot, om medlen inte omedelbart placeras på nytt.

Betänkande FiUB 37/2018 rd

Allmän bedömning. Utskottet menar att propositionen i sin helhet i och för sig är gedigen och ändamålsenlig. Det uttryckliga syftet är att uppmuntra hushållen till aktiesparande, varvid de skatterelaterade förmånerna har en viktig roll för utbudet av den nya produkten. Samtidigt måste det noteras att skatteförmånen uppkommer genom lag. Det kan med tiden bland annat påverka hur placerarnas skydd för berättigade förväntningar bedöms, om relevant lagstiftning ändras.

Propositionen har av sakkunniga fått två slags bemötanden. Företrädarna för finanssektorn anser att aktiesparkontot är ett välkommet tillskott till placeringsprodukterna. Det kan locka nya placerare och uppmuntra finländarna till ett mer varierat sparande och mer aktiv placeringsverksamhet. Propositionen har bedömts stärka det inhemska ägandet och leda till en allmän förbättring av verksamheten på den finländska finansmarknaden. Detta motsvarar i huvudsak också ekonomiskutskottets uppfattning.

Å andra sidan har det ändamålsenliga med den nya produkten ifrågasatts, eftersom hushållen redan i nuläget kan investera i aktier direkt eller indirekt genom placeringsfonder. Modellen är dessutom förknippad med statsfinansiella och EU-rättsliga risker. Dessa har också beskrivits i propositionsmotiven. Ett fungerande alternativ hade varit att sänka den skattepliktiga andelen av utdelning på börsaktier. Då hade också riskerna varit mindre.

Båda synsätten kan enligt utskottet motiveras. Propositionen lägger tonvikt vid de incitament som den nya produkten innebär. Intresset kan i avgörande grad ökas av att aktiesparkontot är lätt att använda; den skattepliktiga andelen kan alltid beräknas schablonmässigt utan att placeraren måste bokföra tidpunkt och utgifter för förvärvet av aktierna. Placeraren har likväl full äganderätt till och bestämmanderätt över aktierna, trots att tjänsteleverantören förvaltar kontot. I det här avseendet avviker aktiesparkontot bland annat från en placeringsfond som förvaltar aktier, även om beskattningen av avkastningen skjuts upp till dess medlen tas ut eller innehaven realiserar.

För tydlighetens skull vill utskottet konstatera att penningmedel som placeras på bankkonton inte i sig är något makroekonomiskt problem. Medlen är i vilket fall placerade, men avkastningen av placeringen kommer inte kontoinnehavaren till del. Sakkunniga har påpekat att det också behövs tillräckliga banksättningar för att banksystemet ska fungera stabilt. Att insättningar är så populära kan också skvallra om att hushållen inte har vilja eller förmåga att ta den risk som fond- eller aktiesparande innebär. För en del utgör insättningarna beredskap inför kommande utgifter, och de vill inte binda upp medlen i långtidssparande. — Det finns orsak att ta hänsyn till dessa aspekter.

Den valda modellen. Villkoren för aktiesparkonton avviker på många sätt från de villkor som arbetsgruppen föreslog. Arbetsgruppen förordade ett sparkonto där också annat än börsaktier kunde placeras. Dessutom skulle vinstutdelning ha lämnats utanför kontot och beskattats på normalt vis. Det hade likväl garanterat en fri omplacering av aktier utan skattepåföljd, vilket vissa sakkunniga har ansett vara den viktigaste egenskapen hos aktiesparkontot. Arbetsgruppens modell satte heller ingen övre gräns för de placerade medlen.

---

5 13 §: Spararen har rätt att säga upp ett avtal om aktiesparkonto och kräva att medlen förs över när avtalet upphör att gälla. Uppsägning av avtalet kräver inte att medlen realiserar om spararen har ingått ett annat avtal om aktiesparkonto, varmed de influtna medlen förs över till den tjänsteleverantör som är part i nämnda avtal.

Betänkande FiUB 37/2018 rd

Den föreslagna lagen skiljer sig från arbetsgruppens modell på samtliga dessa punkter. Den främsta orsaken till det är att skatteuppskovet har ansetts utgöra den avgörande faktorn för placeraren. Jämförelseobjektet är därför placeringsfonder och inte direkt aktieinnehav.

Den största principiella skillnaden mot arbetsgruppens förslag gäller kanske behandlingen av vinstutdelning. Utdelningen har EU-rättsliga risker, som det konstateras i propositionen, men skillnaden är betydelsefull också för placeraren. Utdelning som överförs till kontot berörs, till skillnad från utdelning från direktägda börsaktier, nämligen inte av bestämmelsen om en skattefri andel på 15 procent. Det kan dessutom leda till dubbelbeskattning i gränsöverskridande fall, om bosättningsstaten beskattar utdelningen det år den utbetalas och Finland påför en skatt för den relativa andelen när medlen tas ut. På motsvarande sätt kan källskatt på utdelning från utlandet inte gottgöras. Effekten av detta lindras visserligen av att endast nettobeloppet av utdelning från utlandet läggs till kontot.

Utskottet omfattar ändå modellen i propositionen, eftersom den är klar och tydlig. Avgränsningen till börsaktier och ett maximibelopp på 50 000 euro är å sin sida motiverade av försiktighets-skäl, eftersom underlaget för tillförlitliga konsekvensbedömningar har varit bristfälligt. Dessa val skyddar skattebasen innan det finns information om reformens konsekvenser. Vill man senare lindra avgränsningarna, förutsätter det enligt utskottets mening tillräcklig kunskap om hur ändringen påverkar placerarnas beteende och skatteintäkterna.

Den valda modellen motsvarar i hög grad de principer som de andra nämnda indirekta placeringsformerna bygger på. Det gäller också behandlingen av förluster. Enhetligheten stärker den inbördes neutraliteten mellan de indirekta placeringsformerna och underlättar placerarens jämförelser av olika placeringsobjekt. Utskottet vill betona betydelsen av dessa aspekter.

Skatteförhöjning. Bestämmelsen om skatteförhöjning anknyter till de begränsningar som fastställts för aktiesparkonton. Utskottet har redan konstaterat att begränsningarna är motiverade. För att det inte ska vara möjligt att kringgå begränsningen gällande ett enda konto, behövs en påföljd i form av exempelvis en skatteförhöjning. Avsikten är att bestämmelsen ska vara förebyggande, så påföljden måste vara tillräckligt effektiv. Det är därför motiverat med en bestämmelse som bygger på schablonmässig och automatisk uppföljning. Bestämmelsen är alltså inte förknippad med någon individuell prövning — och behöver inte vara det. Placeraren ansvarar för de uppgifter han eller hon lämnar till tjänsteleverantören. Utskottet vill dock samtidigt betona att också tjänsteleverantören har ansvar för sin marknadsföring.

Särskilt beskattningsförfarande enligt 35 b § i inkomstskattelagen

Sakkunniga har fäst uppmärksamhet vid den nya 35 b § i inkomstskattelagen. Där föreskrivs det om ett särskilt beskattningsförfarande för vissa försäkringar. Det gäller situationer som de facto inte uppfyller kriterierna för indirekta placeringar och där skatteuppskov därför inte är motiverat. Avkastningen beskattas då som den skattskyldiges inkomst under det skatteår som intäkterna har flutit in till försäkringsbolaget och som de kan tas ut av den skattskyldige.

Propositionen bygger till den här delen på den rekommendation av arbetsgruppen för utredning av beskattningen av olika placeringsformer som har godkänts av regeringen. Avsikten är att reg-

Betänkande FiUB 37/2018 rd

lera skraddarsydd försäkringsarrangemang som i synnerhet utländska bolag erbjuder kunderna. Det är vid sidan av att beskatta inkomsten vid rätt tidpunkt också en fråga om att säkerställa jämlika konkurrensvillkor för finländska företag. Också de sakkunniga som utskottet hört har påpekat detta.

Regleringsbehovet och motiven fick i sig allmänt godkännande under sakkunnigutfrågningen. Oklarhet uppstod närmast i fråga om bestämmelsens ordalydelse och dess motiv. De ansågs förhindra avtalsarrangemang — som blivit mer allmänna också i Finland — där placeraren kan lämna förhållningsorder angående de underliggande tillgångar som ingår i avtalet också på annat sätt än direkt till försäkringsbolaget.

Det är i beskattningsavseende fråga om hur det skatteuppskov som anknyter till den indirekta placeringen ska avgränsas. Det är ju frågan om ett undantag från de allmänna inkomstbeskattningsprinciperna, och området för förmånen måste därför tolkas snävt.

Den nya 35 b § gäller situationer där placeraren — eller en av denne utsedd person — har rätt att helt självständigt besluta om *de rättigheter som är kopplade till den underliggande tillgången*, trots att denna tillgång utgör försäkringsbolagets egendom. Placeraren har alltså i praktiken rättigheter som kan jämföras med direkt ägande och skatteförmåner som är kopplade till indirekt placering. Det här konceptet är avsett enbart för det nya aktiesparkontot, som är förknippat med avsevärda begränsningar jämfört med olika försäkringsprodukter. Därför behövs det också mer precisa regler.

Behovet av förtydliganden gäller i synnerhet paragrafens 1 mom. 2 och 4 punkt. Momentets 2 punkt gäller rätt att besluta till vem och på vilka villkor den egendom som utgör underliggande tillgång ska överlåtas. Punkt 4 gäller rätt att avtala om uppdrag som gäller den egendom som utgör underliggande tillgång eller ingå andra avtal som gäller den underliggande tillgången för försäkringsbolagets del med en tredje part. Här finns det anledning att precisera att dessa bestämmelser inte begränsar placerarens rätt att välja placeringsobjekt, exempelvis börsaktier, och besluta om omplacering av medlen genom ett uppdrag till försäkringsbolaget. Det väsentliga är att uppdraget ges det försäkringsbolag med vilket försäkringsavtalet har tecknats. Gör man på detta sätt är 35 b § inte tillämplig. Det konstateras klart och tydligt också i propositionsmotiven.

Däremot kan bestämmelsen tillämpas på avtal genom vilka försäkringstagaren får lämna uppdrag direkt till förvaltaren eller förmedlaren. Det kan grunda sig exempelvis på en fullmakt från försäkringsbolaget eller ett bemyndigande i egendomsförvaltningsavtalet. Detsamma gäller enligt 2 mom. situationer där detta förfarande har tillämpats eller det har funnits faktisk möjlighet till det.

Utskottet anser att bestämmelsens syfte och avgränsningar i sig är klara. Bestämmelsen tillåter sedvanligt försäkringssparande, men utesluter skatteförmånen i fall av aggressiv skatteplanering. Från rättssäkerhetssynpunkt och för möjligheten att förebygga missbruk är en separat bestämmelse bättre än en allmän bestämmelse om kringgående av skatt.

Det antas i propositionen att 35 b§ kommer att föranleda ett behov av att ändra villkoren i vissa avtal. Propositionen ger en skälig tid för detta, eftersom de nya reglerna börjar tillämpas först vid ingången av 2020.

Betänkande FiUB 37/2018 rd

Konsekvensbedömningar

Propositionens harmonisering av beskattningen har behandlats ovan. Ändringarna leder bland annat till att sparlivförsäkringar och kapitaliseringsavtal blir mindre förmånliga i skattehänseende jämfört med andra sparformer. Det har antagits öka det årliga skatteutfallet, men ökningens belopp är svår att uppskatta. I propositionen anges att ökningen kan vara till exempel 10—20 miljoner euro på medellång sikt.

Utskottet understryker att ändringen handlar inte enbart om skatteutfallet, utan framför allt om en enhetlig och rättvis skattebehandling. I båda dessa fall kan konsekvenserna förväntas vara positiva. Branschaktörernas anmärkningar gällande de inhemska aktörernas jämlika konkurrensvillkor är likaså vägande. De ger dessutom en klar grund för att effektivisera skattetillsynen över utländska placeringar.

I propositionsmotiven granskas framför allt konsekvenserna av aktiesparkontot. Utskottet fokuserar därför i det följande endast på bedömningen av dessa konsekvenser.

Den allmänna uppfattningen i propositionen är att det nya aktiesparkontot kommer att bli en populär placeringsform. Intresset förväntas öka bland spararna, oberoende av om de föredrar direkta eller indirekta aktieplaceringar⁶. Nyheten förväntas också erbjuda nya affärsmöjligheter för värdepappersföretagen.

En annan viktig bedömning är att aktiesparkontot antas öka hushållens aktiesparande uttryckligen i inhemska börsaktier. Det beror delvis på det så kallade *home bias*-fenomenet, det vill säga att placeringarna överbetonar inhemska placeringsobjekt.

Båda förändringarna går precis i den önskade riktningen, vilket kan utläsas av de positiva konsekvensbedömningarna. Eftersom det är svårt att förutse placeringarnas beteende, utvecklingen på aktiemarknaden och andra faktorer, måste bedömningen av konsekvenserna för skatteutfallet endast ses som riktgivande. I propositionen uppskattas att skatteutfallet år 2025 är cirka 100 miljoner euro lägre än i dag. Dessutom kan källskatten på ränteinkomster från insättningar sjunka med några miljoner euro, om insatta penningmedel överförs till aktieinnehav.

Bedömningen är statisk och utgår från nuläget. Samtidigt har det öppet konstaterats att konsekvenserna för statsfinanserna kan vara avsevärda och svåra att förutse. Om tidsspannet för en placering är långt, kan skatteuppskovet bli betydande. Det uppmuntrar i sin tur placeraren att behålla placeringarna på kontot, vilket i sin tur återspeglas på skatteutfallet. Till följd av dessa scenarier finns det anledning att bevaka konsekvenserna av reformen. Ett tillförlitligt informationsunderlag ger också verktyg för att bedöma eventuella ändringsbehov.

---

6 För detta talar situationen bl.a. i Sverige, där det s.k. ISK-kontot (investeringsparkonto) funnits på marknaden sedan 2012. Kontot är populärt, och över två miljoner personer har redan tecknat ett sådant. Det anses vara ett enkelt sätt för småsparare att börja placera. Det beror bland annat på att kontot är lätt att förvalta och har en förmånligare kostnadsstruktur än exempelvis placeringsfonder. - Villkoren och beskattningen av avkastning skiljer sig dock från aktiesparkontot.

Betänkande FiUB 37/2018 rd

Avslutningsvis konstaterar utskottet att propositionen inte i nämnvärd utsträckning har bedömt konsekvenserna för inkomstfördelningen. Under utskottsbehandlingen har dessa konsekvenser allmänt taget konstaterats vara små. Det beror delvis på hur populärt aktiesparkontot blir bland låginkomsttagarna. Å andra sidan är det känt att även om innehavet av börsaktier i sig är utbrett, är den förmögenhet som är placerad i aktier mycket klart delad. Det återges detaljerat också i propositionsmotiven. Man kan alltså förvänta sig att reformen ökar inkomstskillnaderna, men det är oklart i vilken grad.

Risker

Utskottet har ovan hänvisat till att propositionen kan medföra vissa EU-rättsliga risker. Om utländska placeringskonton jämställs med det finländska aktiesparkontot, kan Finland förlora rätten att ta ut källskatt på utdelning som betalas från Finland till utlandet. Arbetsgruppen för placeringsformer uppskattade att detta kan ge en risk på knappt 60 miljoner euro per år. Dessutom måste skatter som tagits ut i strid med EU-rätten återbäras retroaktivt och med ränta, vilket ökar risken.

Utgångspunkten i propositionen är att aktiesparkontot är ett individuellt finländskt koncept. Det antas inte ha någon jämförbar europeisk motsvarighet. I ljuset av propositionsmotiven och de ställningstaganden som aktualiserats i samband med behandlingen av ärendet motsvarar denna utgångspunkt också utskottets uppfattning. Det är sedan en annan sak att det står var och en fritt att utmana denna uppfattning. Frågan om jämförbarheten för olika investeringskonton avgörs då i sista hand genom tolkning i EU- eller EFTA-domstolen.

Uppföljning

Det har vid sakkunnigutfrågningen konstaterats att den nya modellen bör bevakas i lugn och ro utan några stora förändringar alltför tidigt. Det är viktigt för att beskattningen ska vara förutsebar och med hänsyn till de nämnda EU-rättsliga aspekterna. Utskottet omfattar denna ståndpunkt. Det finns i nuläget inte heller några möjligheter att bedöma den fortsatta utvecklingen av modellen på det sätt som exempelvis ekonomiutskottet har föreslagit. För kommande ändringar behövs mer kunskap om propositionens konsekvenser.

Som konstaterats ovan behövs det information bland annat om hur populärt aktiesparkontot de facto blir och vilka konsekvenser detta har för statens skatteintäkter och inkomstfördelningen. En granskning på systemnivå behövs också för att upptäcka eventuell skatteflykt eller nya metoder för skatteplanering.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om ändring av inkomstskattelagen

34 §. Skatteplikt för försäkringsersättningar som grundar sig på personförsäkring. Paragrafen gäller skatteplikt för försäkringsersättningar som grundar sig på personförsäkring. För er-

Betänkande FiUB 37/2018 rd

sättningarna används termen utbetalning i bestämmelserna. Utskottet föreslår för konsekvensens skull att samma term används också i paragrafrubriken.

I 1 mom. föreskrivs om inkomstslaget för olika utbetalningar. Den föreslagna utformningen kan ge en felaktig bild av att en utbetalning som erhålls med stöd av en pensionsförsäkring enligt 5 mom. alltid är kapitalinkomst. Så är dock inte avsikten i de fall där premierna för pensionsförsäkringen har dragits av i beskattningen. Ordalydelsen måste därför preciseras så att hänvisningen till 5 mom. stryks. Dessutom bör det konstateras att en utbetalning som erhålls med stöd av en annan frivillig pensionsförsäkring än en sådan som avses i 34 a § är kapitalinkomst eller förvärvsinkomst enligt vad som bestäms nedan.

Utskottets ändringsförslag ger dessutom anledning att precisera ordalydelsen i 5 mom. och att foga ett nytt 6 mom. till paragrafen. Enligt det nya 6 mom. är en utbetalning i sin helhet skattepliktig förvärvsinkomst, om premierna för en pensionsförsäkring som avses i 5 mom. har dragits av i beskattningen. Ändringen motsvarar det syfte som anges i propositionsmotiven.

Det nya momentet måste också beaktas i ingressen. Lagens 34 § får således nya 6—9 mom.

I den definition av frivillig pensionsförsäkring som flyttats till paragrafens sista moment finns av misstag ännu uttrycket halvårsvis. Det bör korrigeras så att lydelsen är densamma som i gällande 34 a § 5 mom.

35 a §. Livsvarig pensionsförsäkring. Paragrafen är ny och innehåller de grundläggande reglerna för livsvarig pensionsförsäkring. Paragrafens 4 mom. gäller situationer där försäkringspremierna har dragits av i inkomstbeskattningen. Pensionsutbetalningen är då i sin helhet skattepliktig förvärvsinkomst. Momentet bör strykas till följd av de ändringar utskottet föreslagit ovan.

35 b §. Särskilt beskattningsförfarande för vissa försäkringar. Ordet "tai" i slutet av 1 mom. 2 punkten i den finska språkdräkten bör strykas. Ändringen påverkar inte den svenska språkdräkten.

53 b §. Aktiesparkonton. Hänvisningen i 6 mom. bör göras till lagens 32 c §.

Ikraftträdandebestämmelsen. Utskottets förslag till ändringar kräver preciseringar också i ikraftträdandebestämmelsen. I 3 mom. måste för det första utskottets förslag till nytt moment i 34 § i beaktas. Hänvisningen ska därför göras till lagens 34 § 6 och 7 mom. Bestämmelsen måste dessutom preciseras så att den täcker också alla pensionsutbetalningar som avses i lagens 81 §. En utbetalning kan grunda sig inte bara på en pensionsförsäkring utan också på annat förvärv mot vederlag, även om detta slag av situationer i och för sig förekommer sällan.

2. Lagen om ändring av lagen om beskattningsförfarande

16 §. Utomståendes allmänna skyldighet att lämna uppgifter om utgifter och avdrag. Paragrafen gäller de uppgifter om utgifter och avdrag som olika parter ska lämna Skatteförvaltningen på grundval av den allmänna skyldigheten för utomstående att lämna uppgifter.

Betänkande FiUB 37/2018 rd

Utskottet föreslår att 9 mom. stryks som obehövt. Avsikten har varit att beakta de förändringar som sker till följd av de ändringar som gjorts genom propositionen med förslag till lag om placeringsfonder och till vissa lagar som har samband med den, RP 243/2018 rd. Det är motiverat eftersom båda propositionerna har behandlats samtidigt av riksdagen. Det har likväl inte varit möjligt att förutse hur behandlingen av vardera propositionen framskrider. De behövliga ändringarna har ändå beaktas redan i den nämnda propositionen, som godkändes av riksdagen den 25 januari 2019.

Ändringen måste också beaktas i lagförslaget ingress.

3. Lagen om ändring av 3 § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst

Ingressen. Avsikten är att till lagens 3 § foga ett nytt 10 mom. om källskatt på dividend som betalts ut på aktier på ett aktiesparkonto. Bestämmelsen bör infogas som nytt 11 mom. Härigenom undviks överlappning mellan den nu aktuella propositionen och propositionen med förslag till lagar om ändring av inkomstskattelagen och 3 § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst, RP 304/2018 rd. Utskottets betänkande om den propositionen behandlas redan i plenum (FiUB 34/2018 rd).

6. Lagen om ändring av 6 § i lagen om inkomstdatasystemet (Ny)

6 §. Inkomstuppgifter och andra uppgifter som införs i inkomstregistret. I paragrafen föreskrivs om de uppgifter om inkomsttagare som prestationsbetalarna ska lämna till inkomstregistret. Regleringen kompletterades genom lagändringar godkända av riksdagen den 15 januari 2019 (RP 244/2018 rd — RSv 203/2018 rd). Systemet omfattar därmed också pensioner och andra förmåner. Ändringarna trädde i kraft den 15 februari 2019. Genom ändringarna fogades bland annat nya 5—7 mom. till 6 §.

Avsikten var att också de uppgifter om utbetalningar och förluster som avses i den nu aktuella propositionen ska införas i inkomstregistret. Tanken var att de behövliga lagändringarna skulle göras redan i samband med proposition RP 244/2018 rd. Det var likväl inte möjligt av tidsskäl, varför ändringarna bör göras i samband med den nu aktuella propositionen. Utskottet föreslår därför att de behövliga ändringarna görs genom komplettering av 6 § 5 mom. 3 och 4 punkten.

Momentets 3 punkt gäller således uppgifter om andra skattepliktiga prestationer som betalats med stöd av en frivillig försäkring än sådana som hänför sig till jord- och skogsbruk eller näringsverksamhet, de belopp av dessa som ska räknas som skattepliktig inkomst och de förluster som är avdragbara i beskattningen. I 4 punkten föreskrivs det om uppgifter om prestationer som görs med stöd av ett kapitaliseringsavtal, de belopp av dessa som ska räknas som skattepliktig inkomst och de förluster som är avdragbara i beskattningen.

Skyldigheten att lämna uppgifter grundar sig på det nya 14 mom. som nu avses bli fogat till 16 § i lagen om beskattningsförfarande. I momentet föreskrivs det om skyldighet för försäkringsbolag och utländska försäkringsbolags representanter eller förmedlare att för beskattningen lämna Skatteförvaltningen behövliga uppgifter om förlust från sådana sparlivförsäkringar, kapitaliseringsavtal och tidsbegränsade pensionsförsäkringar som avses i 35 och 35 b § i inkomstskattelagen. —

Betänkande FiUB 37/2018 rd

Skyldigheten att i egenskap av betalare eller förmedlare lämna uppgifter om avkastning och andra prestationer enligt dessa avtal grundar sig på 15 § 1 mom., som redan trätt i kraft.

Ikraftträdandebestämmelsen. Lagändringarna avses träda i kraft samtidigt som de andra ändringarna som föreslås i propositionen. De nya bestämmelserna tillämpas på uppgifter om prestationer vars betalningsdag är den 1 januari 2020 eller därefter. På utbetalningar som görs före ikraftträdandet av lagen tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. — Bestämmelserna är därmed i linje såväl med ändringarna i den nu aktuella propositionen som med ändringarna i lagen om inkomstdatasystemet.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 4 i proposition RP 275/2018 rd utan ändringar.

*Riksdagen godkänner lagförslag 1—3 och 5 i proposition RP 275/2018 rd med ändringar.
(Utskottets ändringsförslag)*

Riksdagen godkänner ett nytt lagförslag 6. (Utskottets nya lagförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i inkomstskattelagen (1535/1992) 34 a § 4 och 5 mom. och 81 §, av dem 34 a § 4 och 5 mom. sådana de lyder i lag 1741/2009,
ändras 10 § 13 punkten, 32 §, 34 § 1, 3 och 5 mom. och 35 §,
av dem 10 § 13 punkten, sådan den lyder i lag 219/2012, 32 § sådan den lyder i lag 716/2004 samt 34 § 1, 3 och 5 mom. sådana de lyder i lag 530/2008, och
fogas till 10 §, sådan den lyder i lagarna 1549/1995, 1223/2006, 1741/2009, 219/2012 och 1399/2014, en ny 14 punkt, till 33 a §, sådan den lyder i lagarna 716/2004, 774/2012 och 1237/2013, ett nytt 4 mom., till 33 c §, sådan den lyder i lagarna 1237/2013 och 530/2016, ett nytt 5 mom., till 34 §, sådan den lyder i lag 530/2008, nya 6–9 mom., till lagen nya 35 a och 35 b §, till

Betänkande FiUB 37/2018 rd

45 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1078/2008, 219/2012 och 774/2012, nya 6 och 7 mom., till 50 §, sådan den lyder i lagarna 1128/2005, 774/2012 och 1546/2015, ett nytt 4 mom. och till lagen en ny 53 b § som följer:

10 §

Inkomst som förvärvats i Finland

Inkomst som förvärvats i Finland är bland annat

---

13) sådan överlåtelsevinst vid aktiebyte som är skattepliktig inkomst om inte 52 f § 2 mom. i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) ska tillämpas på överlåtelsen i en situation som avses i 52 f § 3 och 4 mom. i den lagen,

14) avkastning som tagits ut från ett i lagen om aktiesparkonton (/) avsett aktiesparkonto.

32 §

Kapitalinkomst

Skattepliktig kapitalinkomst är, enligt vad som närmare bestäms nedan, avkastning av egendom, vinst av egendomsöverlåtelse och annan inkomst som kan anses ha influtit av egendom. Kapitalinkomst är inkomst av bland annat ränta, dividendinkomst i enlighet med vad som bestäms i 33 a—33 d §, hyresinkomst, vinstandel, avkastning av livförsäkring, avkastning av kapitaliseringsavtal, kapitalinkomst av skogsbruk, inkomst av marksubstanser, överlåtelsevinst och avkastning som tagits ut från ett aktiesparkonto. Kapitalinkomst är även kapitalinkomstandelen av den företagsinkomst som skall fördelas, av den inkomstandel som en delägare i en sammanslutning har erhållit och av inkomst av renskötsel.

33 a §

Dividender från offentligt noterade bolag

Dividend på aktier på ett aktiesparkonto är med avvikelse från 1 mom. avkastning av aktiesparkontot, som betraktas som skattepliktig kapitalinkomst på det sätt som föreskrivs i 53 b §.

33 c §

Dividend från utländska samfund

Dividend på aktier på ett aktiesparkonto är med avvikelse från 1 mom. avkastning av aktiesparkontot, som betraktas som skattepliktig kapitalinkomst på det sätt som föreskrivs i 53 b §.

Betänkande FiUB 37/2018 rd

34 §

Skatteplikt för försäkringsutbetalningar som grundar sig på personförsäkring.

Försäkringsutbetalningar som erhållits med stöd av livförsäkring, kapitaliseringsavtal eller i 34 a § avsedd frivillig individuell pensionsförsäkring eller i 5 mom. avsedd pensionsförsäkring är skattepliktig kapitalinkomst, utbetalning som erhålls med stöd av en annan frivillig pensionsförsäkring som den försäkrade tecknat är kapitalinkomst eller förvärvsinkomst och utbetalningar som erhållits med stöd av annan personförsäkring är skattepliktig förvärvsinkomst enligt vad som bestäms nedan.

Av en utbetalning som grundar sig på en livförsäkring är endast försäkringens avkastning skattepliktig, om

- 1) utbetalningen enligt försäkringsavtalet utgörs av en sparsumma, dvs. en engångsbetalning eller flera betalningar under en kortare tid än två år efter det att den försäkrade har uppnått en viss ålder,
- 2) utbetalningen enligt försäkringsavtalet ska tillfalla försäkringstagaren själv, då det är han eller hon som är den försäkrade, eller hans eller hennes make, en arvinge till försäkringstagaren i rätt upp- eller nedstigande led eller hans eller hennes adoptivbarn eller dettas bröstarvinge, eller fosterbarn eller makens barn,
- 3) försäkringspremier inte har dragits av vid beskattningen.

Av utbetalningar med stöd av ett kapitaliseringsavtal eller någon annan tidsbegränsad pensionsförsäkring som den försäkrade tecknat än en sådan frivillig individuell pensionsförsäkring som avses i 34 a § är endast avkastningen skattepliktig kapitalinkomst, i det fall att premierna för kapitaliseringsavtalet eller försäkringen inte har dragits av vid beskattningen. På livsvariga pensionsförsäkringar tillämpas vad som föreskrivs i 35 a §.

Om premierna för en pensionsförsäkring som avses i 5 mom. har dragits av i beskattningen, är de utbetalningar som görs med stöd av försäkringen i sin helhet skattepliktig förvärvsinkomst. (Nytt 6 mom.)

Avdrag för premier jämställs med att skattepliktig inkomst har kunnat överföras till försäkringen till bruttobelopp.

Om ett försäkringsavtal innehåller flera försäkringar, fördelas försäkringspremien vid beskattningen på försäkringsmatematiska grunder mellan de olika försäkringarna.

Frivillig pensionsförsäkring anses vara sådan ålderspensionsförsäkring och familjepensionsförsäkring samt till sådan försäkring ansluten invalidpensionsförsäkring och arbetslöshetspensionsförsäkring på vilken baserad pension är avsedd att betalas i upprepade poster halvårsvis eller med kortare mellanrum under den försäkrades eller förmånstagarens återstående livstid, eller under minst två års tid.

Betänkande FiUB 37/2018 rd

35 §

Avkastning och förlust från sparlivförsäkring, kapitaliseringsavtal och tidsbegränsad pensionsförsäkring

Som avkastning av ett avtal enligt 34 § 3 och 5 mom. anses den del av försäkringens eller kapitaliseringsavtalets sparbelopp som överskrider beloppet av försäkringspremierna eller premierna för kapitaliseringsavtalet. Av prestationer som med stöd av ett avtal har betalats ut som försäkringsutbetalning, betalning av återköpsvärde eller under någon annan benämning betraktas som skattepliktig inkomst för det år prestationen betalades den relativa andel som vid betalningstidpunkten motsvarar den återstående avkastningens andel av det återstående sparbeloppet.

Till premier för sparlivförsäkring och pensionsförsäkring räknas också premier för dödsfallsförsäkring som ingår i ett och samma avtal. Om sparlivförsäkringen har tecknats av den försäkrades arbetsgivare, ska såsom försäkringspremier dras av det belopp som ansetts ingå i den försäkrades lön.

Om beloppet av prestationer som med stöd av ett avtal har betalats ut under avtalsperioden minskat med det belopp som betraktas som inkomst av dem underskrider beloppet av premierna, är den förlust som uppstått till följd av detta avdragsgill från skattepliktiga kapitalinkomster för fysiska personer och dödsbon det år avtalet löper ut och förlust av sparlivförsäkringar och kapitaliseringsavtal för skattskyldiga samfund avdragsgill från inkomst av den förvärvskälla vars medel avtalet gäller. Till den del förlusten inte under skatteåret har dragits av från de skattepliktiga kapitalinkomsterna för fysiska personer eller dödsbon beaktas denna vid fastställandet av förlust som hänför sig till kapitalinkomstslaget enligt 60 §. Förlusten dras av från nettokapitalinkomsten efter avdrag för överlåtelseförluster före övriga avdrag från kapitalinkomsterna. Förlusten beaktas inte vid fastställandet av underskott i kapitalinkomstslaget.

Premier för kapitaliseringsavtal jämställs med vederlag som den skattskyldige har betalat för kapitaliseringsavtalet och anskaffningsutgifter enligt 46 och 47 § för kapitaliseringsavtal som erhållits vederlagsfritt.

Sådana betalningar med stöd av ett kapitaliseringsavtal som gjorts med stöd av en nyttjanderätt enligt 12 kap. i ärvdabalken (40/1965) betraktas med avvikelse från 1 mom. i sin helhet som avkastning.

35 a §

Livsvarig pensionsförsäkring

Av pension som betalats under skatteåret med stöd av en livsvarig pensionsförsäkring som den skattskyldige har tecknat betraktas som skattepliktig kapitalinkomst den del som överskrider beloppet av betalda försäkringspremier delat med det förväntade antalet levnadsår för en person i den försäkrades ålder enligt Statistikcentralens dödlighetsstatistik vid ingången av det skatteår som pensionsutbetalningen inleds. Det förväntade antalet levnadsår avrundas till närmaste fulla levnadsår.

Om en del av försäkringspremierna enligt 1 mom. överskrider den pension som betalats under skatteåret, beaktas den överstigande delen under senare år. Som försäkringspremier beaktas under hela avtalsperioden beloppet av premierna. Ett eventuellt belopp som har betalats till den

Betänkande FiUB 37/2018 rd

försäkrade på grund av ett partiellt återköp dras av från försäkringspremierna minskad med den andel av dem som betraktas som inkomst.

Skattepliktig inkomst av återköpsvärdet eller ändringsvärdet för en livsvarig pensionsförsäkring som den skattskyldige tecknat är försäkringens avkastning som fastställs i enlighet med 35 § 1 mom.

~~Med avvikelse från vad som föreskrivs ovan i denna paragraf är utbetalningar med stöd av ett avtal i sin helhet skattepliktig förvärvsinkomst, om försäkringspremierna har dragits av vid inkomstbeskattningen. Detsamma gäller i sådana situationer som avses i 34 § 6 mom.~~

35 b §

Särskilt beskattningsförfarande för vissa försäkringar

Avkastningen av placeringsobjekt som utgör underliggande tillgång enligt ett kapitaliseringsavtal, avtal om sparlivförsäkring eller avtal om pensionsförsäkring beskattas som den skattskyldiges inkomst under det skatteår som intäkterna har flutit in till försäkringsbolaget och som de kan tas ut av den skattskyldige, om den skattskyldige eller en av denne utsedd person har rätt att utöva en eller flera av följande rättigheter som är kopplade till underliggande tillgångar enligt avtalet:

1) rätt att använda bestämmande inflytande eller rösträtt som hänför sig till den underliggande tillgången,

2) rätt att besluta till vem och på vilka villkor den egendom som utgör underliggande tillgång ska överlåtas,

3) rätt att besluta om nyttjande- eller besittningsrätt som hänför sig till den underliggande tillgången,

4) rätt att avtala om uppdrag som gäller den egendom som utgör underliggande tillgång eller ingå andra avtal som gäller den underliggande tillgången för försäkringsbolagets del med en tredje part.

Förutsättningen att utöva en rättighet enligt 1 mom. anses bli uppfylld om försäkringstagaren eller en av denne utsedd person har utövat rättigheten under skatteåret eller om det har avtalats om utövande av en sådan rättighet i ett avtal enligt 1 mom. eller det i övrigt föreligger en faktisk möjlighet att utöva en sådan rättighet.

Avkastningen under skatteåret av placeringsobjekt enligt 1 mom. beskattas som den skattskyldiges inkomst så att från nettoavkastningen av placeringsobjekten under skatteåret avdras de provisioner för försäkringen eller avtalet som den skattskyldige har betalat till försäkringsbolaget under samma skatteår och som har dragits av från avtalets besparing. Nettoavkastningen räknas så att från de bruttoprestationer som betalats till försäkringsbolaget för placeringsobjekten avdras försäkringsbolagets faktiska anskaffningsutgifter och andra realiserade utgifter med direkt anknytning till prestationerna som har uppstått till följd av förvärvandet av denna inkomst, inklusive källskatt som försäkringsbolaget har betalat. Om den skattskyldige inte kan redogöra för de faktiska anskaffningsutgifterna kan det belopp som avses i 46 § 1 mom. dras av från egendomens överlåtelsepris vid beräkningen av nettoavkastningen. Till bruttoprestationer räknas utöver till försäkringsbolaget betalda och krediterade intäkter och vinstandelar även disponibla intäkter och vinstandelar samt övriga belopp som till sin karaktär motsvarar intäkter. Vid beräkningen av nettoavkastningen beaktas inte icke-realiserade kalkylmässiga värdeändringar av placeringsobjekten inom försäkringsavtalet. Om nettoavkastningen för skatteåret är negativ, är nettoförlusten inte avdragsgill.

Betänkande FiUB 37/2018 rd

Av prestationer som försäkringsbolaget med stöd av ett i 1 mom. avsett avtal har betalat till den skattskyldige som försäkringsutbetalning, betalning av återköpsvärde eller under någon annan benämning är den del som fastställs enligt 35 eller 35 a § skattepliktig inkomst minskat med det belopp som med stöd av denna paragraf räknats som samma inkomsttagares inkomst under skatteåret eller tidigare.

Vad som föreskrivs i 35 § 3 mom. om förlust från ett sådant avtal som avses i paragrafen tillämpas på motsvarande sätt på förlust från ett sådant avtal som avses i denna paragraf.

45 §

Skatteplikt för överlåtelsevinst

Vinst som erhållits vid överlåtelse av medel på ett aktiesparkonto utgör inte skattepliktig inkomst. På beskattningen av avkastningen av medel på ett aktiesparkonto tillämpas vad som föreskrivs i 53 b §.

Som vinst vid överlåtelse av egendom anses också vinst vid överlåtelse av ett kapitaliseringsavtal. Beloppet av överlåtelsevinsten beräknas dock utan att överlåtelsepriset minskas med det minimibelopp som avses i 46 § 1 mom.

50 §

Överlåtelseförlust

Förlust som uppstått till följd av överlåtelse av medel på ett aktiesparkonto är inte avdragsgill. På beskattningen av förluster som uppstått på grund av avslutande av ett aktiesparkonto tillämpas vad som föreskrivs i 53 b §.

53 b §

Aktiesparkonto

Som avkastning av ett aktiesparkonto anses den del av det gängse värdet av sparmedlen som överskrider beloppet av inbetalningarna till aktiesparkontot. Avkastningen av ett aktiesparkonto betraktas som skattepliktig kapitalinkomst när avkastningen tagits ut från aktiesparkontot. Som avkastning av uttag av sparmedel betraktas den relativa andel som vid tidpunkten då medlen tas ut motsvarar den återstående avkastningens del av de återstående sparmedlen på aktiesparkontot. Den del av uttag av medel som inte ska betraktas som avkastning minskar det belopp av inbetalningar till kontot som i fortsättningen beaktas när uttag från kontot indelas i avkastning och kapitalåterbäring. Den del av uttag som inte ska betraktas som avkastning minskar också det sammanlagda beloppet av inbetalningar till aktiesparkontot vid beräkningen av maximibeloppet för placeringar på kontot enligt lagen om aktiesparkonton.

Till avkastningen av ett aktiesparkonto räknas dividend på aktier som finns på kontot. Som avkastning betraktas dock inte beloppet av källskatt som källstaten tagit ut på dividend från utlandet. Om källstaten senare har återbetalat källskatt som tagits ut på dividend till den skattskyldige,

Betänkande FiUB 37/2018 rd

ska den skattskyldige anmäla ändringen till tjänsteleverantören och Skatteförvaltningen. Beloppet av källskatt på dividend som återbetalats av källstaten betraktas som avkastning som har tagits ut från aktiesparkontot det skatteår som återbäringen har betalats.

Om det gängse värdet av sparmedlen på ett aktiesparkonto är lägre än nettobeloppet av inbetalningarna till aktiesparkontot när kontot avslutas, utgörs förlusten från aktiesparkontot av skillnaden mellan nettobeloppet av inbetalningarna till aktiesparkontot och det gängse värdet av sparmedlen. Förlusten från ett aktiesparkonto är avdragsgill från beskattningsbara kapitalinkomster det år då aktiesparkontot avslutas. Till den del förlusten inte har dragits av från de skattepliktiga kapitalinkomsterna beaktats denna vid fastställandet av förlust som hänför sig till kapitalinkomstslaget enligt 60 §. Förlusten från aktiesparkontot dras av från nettokapitalinkomsten efter avdrag för överlåtelseförluster före övriga avdrag från kapitalinkomsterna. Förlusten från aktiesparkontot beaktas inte vid fastställandet av underskott i kapitalinkomstslaget.

Sparmedel anses inte ha tagits ut och ett aktiesparkonto anses inte ha avslutats om den skattskyldige säger upp avtalet och ingår ett nytt avtal om aktiesparkonto med en annan tjänsteleverantör och om medlen på kontot överförs direkt på det sätt som anges i 13 § i lagen om aktiesparkonton till den tjänsteleverantör som är part i det nya avtalet.

När ett avtal om aktiesparkonto upphör på grund av den skattskyldiges död uppstår inte inkomst som är skattepliktig eller förlust som är avdragsgill vid inkomstbeskattningen.

Den skattskyldige får ha endast ett aktiesparkonto. Om den skattskyldige har flera än ett aktiesparkonto påförs den skattskyldige en förhöjd skatt på aktiesparkontot på det sätt som föreskrivs i 32 c § i lagen om beskattningsförfarande.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 81 § är dock i kraft till den 31 december 2019.

Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2020.

På utbetalningar med stöd av ett avtal om pensionsförsäkring som ingåtts och på pension som genom sådant annat förvärv mot vederlag som avses i 81 § erhållits före den 1 januari 2020 tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av lagen. Lagens 34 § 6 och 7 mom. tillämpas dock även på utbetalningar med stöd av avtal som har ingåtts tidigare.

2.

Lag

om ändring av lagen om beskattningsförfarande

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) 15 § 6 mom. och 16 § 2 mom. ~~och 16 § 9 mom.~~,

Betänkande FiUB 37/2018 rd

sådana de lyder, 15 § 6 mom. i lag 773/2012 och 16 § 2 mom. i lag 1745/2009 ~~och 16 § 9 mom. i lag 181/2014~~, och

fogas till 16 § ett nytt 14 mom., varvid det nuvarande 14 mom. blir 15 mom., till 17 §, sådan den lyder i lagarna 565/2004, 1745/2009, 520/2010, 1498/2011, 773/2012, 452/2016 och 1093/2017, ett nytt 15 mom. och till lagen en ny 32 c § som följer:

15 §

Utomståendes allmänna skyldighet att lämna inkomstuppgifter

En värdepapperscentral som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (348/2017) ska för beskattningen lämna Skatteförvaltningen behövliga uppgifter om avtal som gäller återköp eller lån av värdepapper i eget kapital och som centralen har clearat, om dividendersättningar som avses i 31 § 5 mom. i inkomstskattelagen och som betalas med stöd av dylika avtal samt om utbetalare och mottagare av dividendersättningarna. Värdepappersföretag, utländska värdepappersföretag och andra tillhandhållare av investeringstjänster ska lämna de uppgifter som avses i detta moment om återköps- och låneavtal som de har ingått för sina kunders räkning.

16 §

Utomståendes allmänna skyldighet att lämna uppgifter om utgifter och avdrag

Försäkringsanstalterna, pensionsstiftelserna och övriga pensionsanstalter, utländska försäkrings- eller pensionsanstalters representanter eller förmedlare i Finland samt inlåningsbanker, fondbolag och värdepappersföretag ska tillstålla Skatteförvaltningen uppgifter om premier för pensionsförsäkringar och inbetalningar som grundar sig på långsiktiga sparavtal, vilka har betalats av skattskyldiga, samt utredning om huruvida premierna och inbetalningarna är avdragsgilla. Dessutom ska försäkringsanstalterna samt utländska försäkringsanstalters representanter eller förmedlare i Finland tillstålla Skatteförvaltningen för beskattningen behövliga uppgifter om obligatoriska grupplivförsäkringsavgifter enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) samt olycksfallsförsäkringspremier enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/1981) och lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015) som en stipendiat som avses i 1 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare har betalt. Motsvarande utredning ska också ges de skattskyldiga.

~~Värdepappersföretag och filialer till utländska värdepappersföretag som avses i lagen om investeringstjänster, värdepapperseentraler och kontoförvaltare som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet, kreditinstitut och filialer till utländska kreditinstitut som avses i kreditinstitutslagen (610/2014) samt i lagen om placeringsfonder (48/1999) avsedda fondbolag, i Finland etablerade filialer till utländska fondbolag och utländska fondbolag som förvaltar i Finland inrättade placeringsfonder samt i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (162/2014) avsedda AIF-förvaltare, i Finland etablerade filialer till EES-baserade AIF-förval~~

Betänkande FiUB 37/2018 rd

~~tare och sådana EES-baserade AIF-förvaltare som förvaltar AIF-fonder som är inrättade i Finland ska för beskattningen lämna Skatteförvaltningen behövliga uppgifter om avgifter som de tagit ut för förvaltning eller förvaring av egendom.~~

Försäkringsbolaget och utländska försäkringsbolags representanter eller förmedlare ska lämna Skatteförvaltningen behövliga uppgifter om förlust från sådana sparlivförsäkringar, kapitaliseringsavtal och tidsbegränsade pensionsförsäkringar som avses i 35 och 35 b § i inkomstskattelagen.

17 §

Utomståendes allmänna skyldighet att lämna andra uppgifter

Tjänsteleverantörer som tillhandahåller sådana avtal om aktiesparkonto som avses i lagen om aktiesparkonton ska för beskattningen lämna Skatteförvaltningen behövliga uppgifter om datumerna för ikraftträdande och avslutande av den skattskyldiges aktiesparkonto, inbetalningar till aktiesparkontot, sparmedel som tagits ut från aktiesparkontot, andelen avkastning på aktiesparkontot av de sparmedel som tagits ut, förlust från aktiesparkontot, det gängse värdet av sparmedlen på aktiesparkontot och om nettobeloppet av penningprestationerna vid utgången av året.

32 c §

Förhöjd skatt på aktiesparkonto

Om den skattskyldige har två eller flera avtal om aktiesparkonto i kraft samtidigt, ålägger Skatteförvaltningen den skattskyldige att betala en skatteförhöjning på 10 euro. Skatteförhöjningen påförs för alla de dagar som den skattskyldige har haft flera än ett avtal om aktiesparkonto i kraft samtidigt. Beloppet av skatteförhöjningen fastställs skilt för varje avtal om aktiesparkonto och förhöjningen påförs på basis av alla avtal om aktiesparkonto som är i kraft samtidigt. Skatteförhöjningen påförs genom ett beskattningsbeslut för året i fråga.

På förfaranden, beslut och ändringssökande som gäller skatteförhöjning tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om skatteförhöjning. På uppbörd, indrivning och återbetalning av skatteförhöjning tillämpas vad som i lagen om skatteuppbörd föreskrivs om skatteförhöjning enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2020.

3.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 3 § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst (627/1978), sådan paragrafen lyder i lagarna 814/2008, 975/2014, 1402/2014, 532/2016 och 1490/2016, ett nytt **11** mom. som följer:

3 §

Källskatt ska inte betalas på dividend som betalats ut på aktier på ett sådant aktiesparkonto som avses i lagen om aktiesparkonton.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2020.

4.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om källskatt på ränteinkomst

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om källskatt på ränteinkomst (1341/1990) 4 § 3 punkten, sådan den lyder i lag 777/2016, och
fogas till 4 §, sådan den lyder i lag 777/2016, en ny 4 punkt som följer:

4 §

Undantag som gäller skatteplikt

Källskatt på ränteinkomst ska inte betalas

Betänkande FiUB 37/2018 rd

3) för ränta på en deposition och ett masskuldebrevslån i vilka spararens medel är placerade genom ett långsiktigt sparavtal enligt 54 d § i inkomstskattelagen,

4) för ränta som inlutit på basis av medel på ett inlåningskonto som anslutits till ett sådant aktiesparkonto som avses i 53 b § i inkomstskattelagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2020.

5.

Lag

om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) 5 § 13 punkten och 8 § 1 mom. 20 punkten,

sådana de lyder, 5 § 13 punkten i lag 1077/2008 och 8 § 20 punkten i lag 788/2016, samt *fogas* till 5 §, sådan den lyder i lagarna 1077/2008 och 645/2014, nya 14 och 15 punkter, till 8 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 1539/1992, 321/1997, 1001/1997, 511/1998, 717/2004, 1077/2008, 471/2009, 938/2010, 490/2012, 645/2014, 1087/2014, 1405/2014, 788/2016 och 825/2017, nya 21 och 22 punkter samt till III avdelningen 1 kap. en ny 27 g § som följer:

5 §

Ovan i 4 § avsedda skattepliktiga näringsinkomster är bland andra

13) värdestegring på placeringar som enligt 8 kap. 15 § 2 mom. i försäkringsbolagslagen (521/2008) utgör täckning för fondförsäkringar och som har tagits upp som intäkt i resultaträkningen,

14) inkomster beräknade i enlighet med 35 § 1 mom. i inkomstskattelagen av sådana sparlivförsäkringar och kapitaliseringsavtal som inte bygger på en beräkningsränta,

15) inkomster beräknade i enlighet med 35 b § i inkomstskattelagen av sådana sparlivförsäkringar, kapitaliseringsavtal och pensionsförsäkringar som avses i den paragrafen.

8 §

Ovan i 7 § avsedda avdragbara utgifter äro bland andra:

Betänkande FiUB 37/2018 rd

20) apoteksskatt som ska betalas med stöd av lagen om apoteksskatt (770/2016) samt apoteksavgift som ska betalas med stöd av Landskapslagen om apoteksavgift i landskapet Åland (1947:6),

21) förluster beräknade i enlighet med 35 § 3 mom. i inkomstskattelagen av sådana sparlivförsäkringar och kapitaliseringsavtal som inte bygger på en beräkningsränta,

22) förluster beräknade i enlighet med 35 b § i inkomstskattelagen av sådana sparlivförsäkringar, kapitaliseringsavtal och pensionsförsäkringar som avses i den paragrafen.

AVDELNING III

Periodisering av inkomst och utgifter

1 kap.

Allmänna periodiseringsstadgandena

27 g §

På periodisering av inkomster av sådana sparlivförsäkringar och kapitaliseringsavtal som inte bygger på en beräkningsränta och av förluster i anknytning till avtalen tillämpas vad som föreskrivs i 35 § i inkomstskattelagen. På periodisering av inkomster av sådana sparlivförsäkringar och kapitaliseringsavtal som avses i 35 b § i inkomstskattelagen och av förluster i anknytning till avtalen tillämpas vad som föreskrivs i 35 b § i inkomstskattelagen.

Denna lag träder i kraft den 20. Lagen ska första gången tillämpas för den räkenskapsperiod som börjar den 1 januari 2020 eller senare

---

Betänkande FiUB 37/2018 rd

Utskottets nya lagförslag

6.

Lag

om ändring av lagen om inkomstdatasystemet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018) 6 § 5 mom. 3 och 4 punkten, sådana de lyder i lag 176/2019, som följer:

6 §

Inkomstuppgifter och andra uppgifter som införs i inkomstregistret

I fråga om prestationer som förmånsbetalare har betalat införs i inkomstregistret följande uppgifter som ska lämnas med stöd av 3 kap. i lagen om beskattningsförfarande, 16 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ och 28 a § i lagen om skatt på arv och gåva (378/1940):

3) uppgifter om andra skattepliktiga prestationer som betalats med stöd av en frivillig försäkring än sådana som hänför sig till jord- och skogsbruk eller näringsverksamhet, de belopp av dessa som ska räknas som skattepliktig inkomst och de förluster som är avdragbara i beskattningen,

4) uppgifter om prestationer som betalats med stöd av ett kapitaliseringsavtal, de belopp av dessa som ska räknas som skattepliktig inkomst och de förluster som är avdragbara i beskattningen,

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas på de uppgifter som gäller prestationer vars betalningsdag är den 1 januari 2020 eller därefter. På uppgifter som gäller prestationer som har betalats eller belopp som har betalats tillbaka före den 1 januari 2020 tillämpas de bestämmelser som gällde vid lagens ikraftträdande.

Betänkande FiUB 37/2018 rd

Helsingfors 5.3.2019

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Timo Kalli cent
medlem Timo Harakka sd
medlem Kauko Juhantalo cent
medlem Pauli Kiuru saml
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Mats Nylund sv
medlem Antti Rantakangas cent
medlem Markku Rossi cent
medlem Eero Suutari saml
medlem Kari Uotila vänst
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ozan Yanar gröna
ersättare Markku Eestilä saml
ersättare Lasse Hautala cent
ersättare Ari Jalonen blå
ersättare Emma Kari gröna
ersättare Riitta Myller sd
ersättare Mika Niikko saf
ersättare Eero Reijonen cent
ersättare Harry Wallin sd.

Sekreterare var

utskottsråd Maarit Pekkanen.

Betänkande FiUB 37/2018 rd Reservation

RESERVATION

Motivering

Propositionen gäller beskattningen av aktiesparkonton, sparlivförsäkringar och kapitaliseringsavtal, det vill säga placeringsförsäkringar. Den har ett nära samband med proposition RP 279/2018 rd med förslag till lag om aktiesparkonton, som gör det möjligt att öppna och använda aktiesparkonton i placeringsverksamhet. Propositionen godkändes i riksdagen den 27 februari 2019 trots invändningar från oss undertecknade. Med motiveringen nedan anser vi att aktiesparkonton inte bör införas och att de anknytande skatteförslagen därmed är onödiga. Däremot omfattar vi betänkandet i fråga om beskattningen av fondanknutna försäkringsprodukter och andra försäkringsprodukter med följande undantag.

Skattelättnaderna beträffande aktiesparkonton kringsskär skattebasen och orsakar risker

Det framgår av lagförslaget att den föreslagna beskattningen av aktiesparkonton kringsskär skattebasen betydligt och leder till att det uppstår en möjlighet att undvika skatter. Det beror på att utdelning och försäljningsvinster på aktiesparkonton inte ska beskattas. Värdeökningar på kontot ska å andra sidan beskattas enligt kapitalinkomstskattesatsen (för närvarande 30 % eller 34 %) när medlen tas ut. Men värdeökningar beskattas inte alls om medlen på kontot går i arv till arvingar. Motsvarande beskattning gäller redan nu placeringsförsäkringar, där skattefriheten för värdeökningar också har gällt donation av placeringsförsäkringar. Utifrån de här erfarenheterna väntas en stor del av värdeökningarna på aktiesparkonton undvika skatt helt och hållet. Bland annat därför räknar regeringen med att skatteintäkterna på årsnivå kommer att minska med ungefär 100 miljoner euro när användning av aktiesparkonton blir vanligare.

Utöver detta kringsskärs skattebasen av att utdelning på aktiesparkonton inte beskattas om kontoinnehavaren är utländsk. Om internationella skatteavtal för närvarande är tillämpliga är skatten på utdelning vanligtvis 15 procent om mottagaren av utdelning är utländsk. I de här situationerna kan Finland i allmänhet heller inte beskatta senare uttag på aktiesparkontot. Detsamma gäller situationer där en finländsk innehavare av ett aktiesparkonto flyttar utomlands.

Men med tanke på Finlands skattebas kan det betraktas som en större risk att utländska investeringskonton motsvarande aktiesparkonton kan jämföras med aktiesparkonton (t.ex. ISK-konto i Sverige), eftersom EU-rätten förbjuder diskriminering av utländska investerare och investeringsprodukter. Om kontona jämföras i skattebehandlingen kan det leda till att utdelningar som betalas på utländska investeringskonton blir befriade från skatt till följd av den aktuella ändringen. Senare uttag kommer vanligtvis då heller inte att kunna beskattas i Finland på grund av skatteavtalen. Dessutom leder det till att finländare får motsvarande skatteförmåner som utländska investerare när de investerar i utländska investeringskonton. För utländska investeringskonton gäller i typfallet inte exempelvis den föreslagna övre gränsen på 50 000 euro för placeringar, så finländska investerare kan kringgå gränsen genom att använda ett utländskt investeringskonto. Det kan rentav leda till att finländska tjänsteleverantörers aktiesparkonton inte är konkurrenskraftiga i relation till utländska investeringskonton och att investeringarna strömmar utomlands. Riskerna för Finlands skattebas och de företag som tillhandahåller aktiesparkonton är alltså massiva.

Betänkande FiUB 37/2018 rd

Reservation

Den ovan beskrivna risken lyfts fram i propositionen och betänkandet men har analyserats i mycket liten utsträckning. Skattebortfallet på grund av aktiesparkonton till följd av utdelning som betalas till utlandet kan enligt propositionen bli 56 miljoner euro utöver de 100 miljoner som nämns ovan. I själva verket riskerar vi ett skattebortfall på hundratals miljoner euro eftersom siffran bara beaktar en liten del av de utdelningar som betalats till utlandet. På grund av det potentiella skattebortfallet förhöll sig också finansministeriets arbetsgrupp för skattebehandling av olika investeringsformer i fjol negativ till att skattefrihet för aktiesparkonton också ska tillämpas på utdelning så som regeringen föreslår. Av samma orsak har till exempel Norge beslutat att undanta utdelning från det investeringskonto som införts där.

Som det står i betänkandet: "Utgångspunkten i propositionen är att aktiesparkontot är ett individuellt finländskt koncept. Det antas inte ha någon jämförbar europeisk motsvarighet." I propositionen relaterar regeringen trots det exempelvis inte EU-domstolens rättspraxis för jämförbarhet eller möjligheterna att minska den anknyttande risken eller åtföljande skattebortfall. Den ytliga analysen lyfts också fram i sakkunnigyttranden, där det också påpekas att expertarbetsgruppen behandlade frågan i sin rapport i fjol. Enligt arbetsgruppen verkar det utifrån EU-domstolens rättspraxis vara så att prövningen av olika skattebehandling bara väger in de grunder för åtskillnad som anges i de nationella skattereglerna. Dessutom konstaterar arbetsgruppen att EU-domstolen har ansett att olika skattebehandling utifrån hemvist strider mot EU-rätten i de fall som gäller placeringsfonder. I den föreliggande propositionen ingår det i 53 b § i inkomstskattelagen och 3 § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst inga objektiva grunder för åtskillnad som skulle göra det möjligt att bedöma i vilka situationer ett utländskt investeringskonto ska jämföras med ett finländskt aktiesparkonto. De här bestämmelserna anger som grund för skattefria utdelningar att dessa betalas på ett finländskt aktiesparkonto. Det här är precis den typ av särbehandling i beskattningen som har ansetts strida mot EU-rätten då den bygger på en juridisk form som används i ett enskilt land. I brist på objektiva grunder för åtskillnad kan det leda till att EU-domstolen jämför sinsemellan mycket olika investeringsinstrument med aktiesparkonton.

Som det står i betänkandet är det inte möjligt att på förhand förvissa sig om vilka utländska former av konton som kommer att jämföras med aktiesparkonton. Frågan om jämförbarheten för olika investeringskonton avgörs då i sista hand genom tolkning i EU- eller EFTA-domstolen. Risken för skattebortfall på grund av omfattande jämförbarhet kan minskas genom att det i lagen skrivs in grunder för åtskillnad med kriterier enligt vilka utländska investeringskonton ska jämföras med aktiesparkonton. Varken regeringen eller utskottet har dock bedömt möjligheterna att avgränsa risken eller motiverat valet att inte avgränsa risken.

Det finns också skäl att lyfta fram att riskernas omfattning inte ges mycket utrymme i propositionen. Exempelvis har Skatteförvaltningen påpekat att aktiesparkontot kan leda till att antalet ansökningar om återbäring av källskatt kan öka när till exempel svenska innehavare av ISK-konton kan kräva återbäring av utdelning i Finland. Det är sannolikt att så mycket som hundratusentals innehavare av ISK-konton får utdelning i Finland eftersom Nordea flyttade sitt huvudkontor hit i fjol. Samtidigt kan återbäringarna av källskatt öka till följd av de ändringar som regeringen föreslår i beskattningen av fonder och förvaltarregistrerad utdelning.

Betänkande FiUB 37/2018 rd **Reservation**

Läckaget i skattebasen på grund av aktiesparkontot har också påtalats av rådet för bedömning av lagstiftningen i en rapport. Enligt rådet främjar aktiesparkontot inte ett transparent och enkelt skattesystem. Inte heller ligger det i linje med principen om en bred skattebas och lägre skattesatser. Aktiesparkontot är alltså problematiskt med avseende på Finlands skatteintäkter och principerna för ett bra skattesystem. Det skulle endast gå att motivera med att det gav avsevärda samhällsliga fördelar.

Aktiesparkontot ökar inte rättvisan i beskattningen

Ett av syftena med propositionen är att bidra till en neutral skattebehandling av olika investeringsformer. Vi anser att det inte är ett välkommet steg i riktning mot det här målet att göra nya hål i skattebasen. Snarare finns det skäl att avgränsa skatteförmånerna och möjligheterna att kringgå skatt till följd av de befintliga indirekta investeringsinstrumenten, exempelvis placeringsförsäkringarna. På längre sikt ska målet vara att beskattningen av indirekta investeringar utvecklas så att den mer motsvarar beskattningen av avkastning från direkt värdepappersinnehav. Dessutom finns det skäl att konstatera att förslaget inte leder till jämlik skattebehandling av olika investeringsformer. Aktiesparkontot ska endast gälla börsaktier, så skattebehandlingen kommer att differentieras i relation till exempelvis aktier i icke-börsnoterade bolag och bostadsplaceringar. Dessutom ska direkta aktieplaceringar fortfarande behandlas annorlunda än placeringar och fondplaceringar som gjorts via aktiesparkontot. Sakkunniga har också lyft fram att medlen på aktiesparkonton kommer att behandlas olika i arvs- och gåvobeskattningen. Detta utgör en avvikelse från exempelvis beskattningen av placeringsfonder och fondförsäkringar, där arv och gåvor behandlas lika i beskattningen.

Aktiesparkontot är inte till nytta för samhällsekonomin, företagen eller sysselsättningen

Den avvikande skattebehandlingen av aktiesparkontot kan främst vara till nytta för dem som aktivt handlar med aktier. En konsekvens kan därför bli att småplacernas försäljningstransaktioner ökar. Ökad handel med värdepapper har dock ingen direkt koppling till investeringar inom produktionen eller en produktivitetsökning. Avkastningen av aktier och andra placeringsprodukter är på lång sikt beroende framför allt av hur realekonomin utvecklas. Aktiesparkontot skulle leda till ökat välstånd och tillväxt bara om det underlättade investeringar i mer produktiva objekt. Exempelvis står det i finansministeriets expertrapport om företagsbeskattning 2017 att skatteförmåner till småplacere uppenbarligen inte har någon sådan effekt. Det beror på att småplacere som investerar på börsen har så liten betydelse för investeringarna. Etablerade företag får finansiering på andra håll, och uppstartsföretag som siktar på tillväxt är inte verksamma på börsen. Dessutom är det inte sannolikt att småplacere har den kompetens, information och riskbenägenhet som skulle göra det möjligt för dem att välja bättre finansieringsobjekt än professionella i finanssektorn. De professionella vid de finansiella instituten har uttryckligen till uppgift att allokerar investeringskapitalet effektivt. De har vanligtvis mer information och möjligheter att ta risker än vanliga finländska hushåll, som i genomsnitt har 5 000 euro på kontot.

Ur enskilda placerares synvinkel kan aktiesparkontot rentav leda till onödiga risker och ökade utgifter. På aktiesparkontot kan endast börsaktier och banksättningar förvaras, vilket kan leda till att en alltför stor del av tillgångarna finns placerade i aktier med större risk, eftersom en överföring till objekt med mindre risk innebär att man måste betala skatt. Genom att aktivt investera i

Betänkande FiUB 37/2018 rd

Reservation

aktier får man inte nödvändigtvis någon väsentlig fördel med avseende på avkastningen jämfört med passivt aktiesparande, där de administrativa utgifterna är betydligt mindre. Uttag av avkastning från aktiesparkontot kommer i typfallet att påföras rentav högre skatt än utdelning från direkta placeringar, så detta är lönsamt främst bara i skatteplanering med anknytning till arv. Exempelvis ansåg rådet för bedömning av lagstiftningen att aktiesparkontot ökar kostnaderna för investeringar. Det är alltså inte klart att aktiesparkontot kommer till nytta ens för enskilda placera-re, för att inte tala om samhället.

Följaktligen kommer aktiesparkontot knappast att öka det långsiktiga sparandet eller bidra till ökad produktivitet eller ekonomisk tillväxt.

Också finansministeriets expertarbetsgrupp för företagsbeskattning drar samma slutsats i sin rapport (12/2017). En bestämmelse om skattefrihet för liten utdelning har ingen uppenbar eller direkt relevans för den ekonomiska tillväxten, de finländska hushållens ekonomiska aktivitet eller en ökning av investeringsaktiviteten. En skattelättnad har heller ingen väsentlig effekt på inhem-ska företags finansieringsmöjligheter. Noterade bolag ökar sällan sitt eget kapital genom att höja aktiekapitalet, och i de fallen har småplacernas insatser vanligtvis inte någon stor betydelse.

Aktiesparkontots konsekvenser för ekonomin kan också bedömas utifrån erfarenheterna i andra länder. Av erfarenheterna att döma finns det inga belegg för att skattelättnader för aktieplacering-ar genererar tillväxt. Exempelvis har Sverige sedan 2012 haft ett ISK-konto med betydligt större skatteförmåner. Kontot har orsakat staten ett skattebortfall på 42 miljarder kronor 2012–2017. Antalet aktieplaceringar har under den tiden minskat och aktierna har koncentrerats hos allt färre placera-re. ISK-kontot har blivit populärt, men antalet placeringar har inte ökat. Däremot har tidiga-re placeringar kanaliserats via ISK-kontot.

Det är uppenbart att ISK-kontot trots skatteförmånerna inte har ökat aktieplaceringarna i Sverige. Beskattningen har nämligen ingen väsentlig effekt på placeringar. Aktieplaceringar är riskinves-teringar som kräver tillräckliga medel och kunskaper om riskerna. För dem som har tillräckliga tillgångar och riskbenägenhet är aktieplaceringar lönsamma utan någon särskild skatteförmån. Även expertarbetsgruppen för företagsbeskattning ansåg 2017 att skattelättnader för småplacera-re inte i nämnvärd grad inverkar på hur populärt det är att investera. För investeringsaktiviteten bland medborgarna utgörs de primära och mest relevanta begränsningarna av möjligheterna för och kapaciteten hos varje person när det gäller att investera. Skattelättnader kan inte påverka fö-rekomsten av eller lättnader i de här begränsningarna.

Aktiesparkontot kommer alltså att leda till avsevärt skattebortfall. Det är uppenbart att ojämlik-heten kommer att öka eftersom det bara är få som har aktieplaceringar i Finland. Som sagt har hushållen i genomsnitt inte någon extra förmögenhet som de kan placera i aktier. En undersök-ning gjord av Aalto-universitetet visar att ungefär 13 procent av finländarna (740 000 personer) ägde börsaktier 2015. Mindre än hälften av dem ägde mer än fyra aktier. Aktieinnehavet är myck-et koncentrerat. Av det direkta aktieinnehavet är 46 procent koncentrerat hos ungefär 7 000 per-soner, alltså 0,1 procent av finländarna. Därför kommer aktiesparkontot bara att kunna användas av ett fåtal finländare som verktyg för skatteplanering. I Sverige har aktieinnehavet koncentrerats hos allt färre personer efter att ISK-kontot infördes, och antalet aktieplaceringar har inte ökat.

Betänkande FiUB 37/2018 rd

Reservation

Aktiesparkontot enligt propositionen och den föreslagna skattebehandlingen kringskar skattebasen och leder till skattebortfall. Samtidigt ökar ojämlikheten. Reformen har betydande nackdelar medan de eventuella fördelarna är tvivelaktiga. Därför anser vi att utdelning på aktiesparkonton ska beskattas lika som annan utdelning. Åtminstone måste kravet vara att statsrådet innan lagstiftningen om beskattningen av aktiesparkonton träder i kraft gör en utredning kring på vilka villkor utländska investeringskonton kan jämföras med finländska aktiesparkonton och hur stor risk detta orsakar Finlands skattebas.

Beskattning av fondförsäkringar

Kapitaliseringsavtal och andra fondförsäkringar får en stor skatteförmån i och med att de gör det möjligt att skjuta fram beskattningen av placeringsavkastning. Ofta tas över huvud taget ingen skatt ut på sådana inkomster, eftersom förmögenheten enbart påförs arvs- och gåvoskatt när en ny ägare tar över medlen i form av arv eller gåva. Genom att flytta utomlands går det också att undvika skatt i Finland helt och hållet, och därefter kan man flytta tillbaka till Finland mycket snabbt. Skatteförvaltningen har lyft fram grova fall av den här typen. Skatteförvaltningen har också uppgett att utländska försäkringsbolag har erbjudit avtal i vilka det går att placera nästan vilket slags tillgångar som helst, till och med sin egen bostad.

Enligt den ovannämnda arbetsgruppens rapport har förmögenhet på upp till över 40 miljarder euro placerats i fondförsäkringar. I Finland har det inte gjorts några beräkningar av vilket skattebortfall de här placeringarna orsakar jämfört med en situation där medlen behandlas på samma sätt som direkta placeringar i beskattningen. Men utifrån investeringskapitalet kan man räkna med att skattebortfallet uppgår till hundratals miljoner euro.

I betänkandet menar utskottet att propositionen kommer att koncentrera skattebasen eftersom lagen ska föreskriva hur uttag från fondförsäkringar ska beskattas. Dessutom ska bestämmelser införas om avdragbarhet för förluster orsakade av fondförsäkringar. De här reformerna kan anses vara välkomna förbättringar i nuläget. Den nya 35 b § i inkomstskattelagen ska ingripa mot de grövsta fallen av skatteplanering, vilket kan ses som en viktig reform. I vissa situationer leder det till att avkastning på ett försäkringsavtal beskattas direkt hos förmånstagaren. Detta ska i synnerhet gälla vissa utländska investeringsprodukter. Men bestämmelsen ska inte gälla de mest typiska situationerna där förmånstagaren får besluta om handeln med aktier inom fondförsäkringen.

Propositionen åtgärdar inte det grundläggande problemet att fondanknutna försäkringsprodukter gör det möjligt att undvika skatt på avkastning till och med helt och hållet. Det står klart att produkterna fortsatt kommer att användas för skatteplanering. Det är särskilt problematiskt att skattefordelen går till de mest förmögna, eftersom låginkomsttagare inte har råd med dylikt. Det leder till att beskattningen faktiskt blir orättvis eftersom höginkomsttagare får lägre skatt än låginkomsttagare. Därför bör regeringen bereda en ny proposition som åtgärdar skattebortfallet till följd av fondförsäkringar och koncentrerar skattebasen. Som det står i betänkandet har många länder löst problemet med läckande skattebas till följd av fondförsäkringar och liknande investeringsprodukter genom att placerarna ska betala skatt årligen. Dessutom bör en utredning göras för att bedöma vilket skattebortfall och vilka effekter på skattebasen fondförsäkringarna orsakar. I Sverige har Riksrevisionen gjort liknande utredningar bland annat om ISK-kontot.

Betänkande FiUB 37/2018 rd Reservation

Finland behöver en skatt på värdeökning

Som sagt kommer aktiesparkontot och fondförsäkringarna att urholka vår skattebas. Ett av de största problemen är att Finland i allmänhet inte alls kan beskatta uttag från dem om förmånstagaren för kontot eller försäkringen flyttar utomlands. Detta orsakar stora risker för skattebasen. Därför har exempelvis Danmark, Frankrike, Förenta staterna, Nederländerna, Norge, Spanien, Tyskland och Österrike en så kallad skatt på värdeökning (exit tax). En sådan skatt skulle göra det möjligt för Finland att beskatta uttag så länge den skattskyldige är bosatt i Finland. Det framgår av sakkunnigyttrandena att det är motiverat att införa en skatt på värdeökning i synnerhet om aktiesparkontot leder till ökad risk för skattebortfall. Också arbetsgruppen för beskattning av olika investeringsformer har ansett att det behövs en skatt på värdeökning i de här situationerna.

I Finland tillämpas en skatt av den typen redan i de flesta fall på värdeökning av företagsförmögenhet om företaget flyttar bort förmögenhet från Finland. Direktivet mot skatteflykt, som ska genomföras i år, förpliktar Finland att införa en särskild författning om skatt på värdeökning i företag för att det inte ska gå att undvika skatt på värdeökning som uppstått i Finland.

På grund av det som sagts ovan bör Finland utvidga skatten så att den också gäller privatpersoner i syfte att trygga skattebasen. I nuläget finns det rentav incitament för att flytta bort från Finland för att undvika skatt. Beskattningen bör senareläggas till eventuella senare överlåtelser. De nedskrivningar som inträffat mellan flyttningen och överlåtelserna bör beaktas i skattebeloppet. Det bör införas en nedre gräns för skatten så att den inte gäller onödigt liten egendom. Likaså bör en tioårig tidsgräns införas för att skatten inte ska tillämpas på permanenta flyttningar.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 5 och 6 enligt betänkandet,

att riksdagen godkänner lagförslag 1, 2 och 4 med ändringar (***Reservationens ändringsförslag***)

att riksdagen forkastar lagförslag 3,

att riksdagen godkänner fyra uttalanden. (***Reservationens förslag till uttalanden***)

Betänkande FiUB 37/2018 rd
Reservation

1.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i inkomstskattelagen (1535/1992) 34 a § 4 och 5 mom. och 81 §, av dem 34 a § 4 och 5 mom. sådana de lyder i lag 1741/2009,
ändras ~~10 § 13 punkten~~, 32 §, 34 § 1, 3 och 5 mom. och 35 §,
av dem 10 § 13 punkten, sådan den lyder i lag 219/2012, 32 § sådan den lyder i lag 716/2004 samt 34 § 1, 3 och 5 mom. sådana de lyder i lag 530/2008, och
~~fogas till 10 §, sådan den lyder i lagarna 1549/1995, 1223/2006, 1741/2009, 219/2012 och 1399/2014, en ny 14 punkt, till 33 a §, sådan den lyder i lagarna 716/2004, 774/2012 och 1237/2013, ett nytt 4 mom., till 33 e §, sådan den lyder i lagarna 1237/2013 och 530/2016, ett nytt 5 mom., till 34 §, sådan den lyder i lag 530/2008, nya 6–8 mom., till lagen nya 35 a och 35 b § och till 45 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1078/2008, 219/2012 och 774/2012, ett nytt 7 mom., till 50 §, sådan den lyder i lagarna 1128/2005, 774/2012 och 1546/2015, ett nytt 4 mom. och till lagen en ny 53 b § som följer:~~

~~10 §~~

Inkomst som förvärvats i Finland

~~Inkomst som förvärvats i Finland är bland annat~~

~~13) sådan överlåtelsevinst vid aktiebyte som är skattepliktig inkomst om inte 52 f § 2 mom. i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) ska tillämpas på överlåtelsen i en situation som avses i 52 f § 3 och 4 mom. i den lagen,~~

32 §

(Som i FiUB)

~~33 a §~~

Dividender från offentligt noterade bolag

~~Dividend på aktier på ett aktiesparkonto är med avvikelse från 1 mom. avkastning av aktiesparkontot, som betraktas som skattepliktig kapitalinkomst på det sätt som föreskrivs i 53 b §.~~

Betänkande FiUB 37/2018 rd
Reservation

~~33 e §~~

~~*Dividend från utländska samfund*~~

~~Dividend på aktier på ett aktiesparkonto är med avvikelse från 1 mom. avkastning av aktiesparkontot, som betraktas som skattepliktig kapitalinkomst på det sätt som föreskrivs i 53 b §.~~

34, 35, 35 a och 35 b §

(Som i FiUB)

45 §

Skatteplikt för överlåtelsevinst

~~Vinst som erhållits vid överlåtelse av medel på ett aktiesparkonto utgör inte skattepliktig inkomst. På beskattningen av avkastningen av medel på ett aktiesparkonto tillämpas vad som föreskrivs i 53 b §.~~

Som vinst vid överlåtelse av egendom anses också vinst vid överlåtelse av ett kapitaliseringsavtal. Beloppet av överlåtelsevinsten beräknas dock utan att överlåtelsepriset minskas med det minimibelopp som avses i 46 § 1 mom.

50 §

Överlåtelseförlust

~~Förlust som uppstått till följd av överlåtelse av medel på ett aktiesparkonto är inte avdragsgill. På beskattningen av förluster som uppstått på grund av avslutande av ett aktiesparkonto tillämpas vad som föreskrivs i 53 b §.~~

53 b §

Aktiesparkonton

~~Som avkastning av ett aktiesparkonto anses den del av det gängse värdet av sparmedlen som överskrider beloppet av inbetalningarna till aktiesparkontot. Avkastningen av ett aktiesparkonto betraktas som skattepliktig kapitalinkomst när avkastningen tagits ut från aktiesparkontot. Som avkastning av uttag av sparmedel betraktas den relativa andel som vid tidpunkten då medlen tas ut motsvarar den återstående avkastningens del av de återstående sparmedlen på aktiesparkontot. Den del av uttag av medel som inte ska betraktas som avkastning minskar det belopp av inbetalningar till kontot som i fortsättningen beaktas när uttag från kontot indelas i avkastning och kapitalåterbäring. Den del av uttag som inte ska betraktas som avkastning minskar också det sammanlagda beloppet av inbetalningar till aktiesparkontot vid beräkningen av maximibeloppet för placeringar på kontot enligt lagen om aktiesparkonton.~~

Betänkande FiUB 37/2018 rd Reservation

Till avkastningen av ett aktiesparkonto räknas dividend på aktier som finns på kontot. Som avkastning betraktas dock inte beloppet av källskatt som källstaten tagit ut på dividend från utlandet. Om källstaten senare har återbetalat källskatt som tagits ut på dividend till den skattskyldige, ska den skattskyldige anmäla ändringen till tjänsteleverantören och Skatteförvaltningen. Beloppet av källskatt på dividend som återbetalats av källstaten betraktas som avkastning som har tagits ut från aktiesparkontot det skatteår som återbäringen har betalats.

Om det gängse värdet av sparmedlen på ett aktiesparkonto är lägre än nettobeloppet av inbetalningarna till aktiesparkontot när kontot avslutas, utgörs förlusten från aktiesparkontot av skillnaden mellan nettobeloppet av inbetalningarna till aktiesparkontot och det gängse värdet av sparmedlen. Förlusten från ett aktiesparkonto är avdragsgill från beskattningsbara kapitalinkomster det år då aktiesparkontot avslutas. Till den del förlusten inte har dragits av från de skattepliktiga kapitalinkomsterna beaktas denna vid fastställandet av förlust som hänför sig till kapitalinkomstslaget enligt 60 §. Förlusten från aktiesparkontot dras av från nettokapitalinkomsten efter avdrag för överlåtelseförluster före övriga avdrag från kapitalinkomsterna. Förlusten från aktiesparkontot beaktas inte vid fastställandet av underskott i kapitalinkomstslaget.

Sparmedel anses inte ha tagits ut och ett aktiesparkonto anses inte ha avslutats om den skattskyldige säger upp avtalet och ingår ett nytt avtal om aktiesparkonto med en annan tjänsteleverantör och om medlen på kontot överförs direkt på det sätt som anges i 13 § i lagen om aktiesparkonton till den tjänsteleverantör som är part i det nya avtalet.

När ett avtal om aktiesparkonto upphör på grund av den skattskyldiges död uppstår inte inkomst som är skattepliktig eller förlust som är avdragsgill vid inkomstbeskattningen.

Den skattskyldige får ha endast ett aktiesparkonto. Om den skattskyldige har flera än ett aktiesparkonto påförs den skattskyldige en förhöjd skatt på aktiesparkontot på det sätt som föreskrivs i 33 b § i lagen om beskattningsförfarande.

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i FiUB)

2.

Lag

om ändring av lagen om beskattningsförfarande

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) 15 § 6 mom. samt 16 § 2 mom. och 16 § 9 mom.,

Betänkande FiUB 37/2018 rd Reservation

sådana de lyder, 15 § 6 mom. i lag 773/2012 och 16 § 2 mom. i lag 1745/2009 ~~och 16 § 9 mom. i lag 181/2014~~, och

~~fogas till 16 § ett nytt 14 mom., varvid det nuvarande 14 mom. blir 15 mom., till 17 §, sådan den lyder i lagarna 565/2004, 1745/2009, 520/2010, 1498/2011, 773/2012, 452/2016 och 1093/2017, ett nytt 15 mom. och till lagen en ny 32 e § som följer:~~

15 och 16 §

(Som i FiUB)

~~17 §~~

Utomståendes allmänna skyldighet att lämna andra uppgifter

~~Tjänsteleverantörer som tillhandahåller sådana avtal om aktiesparkonto som avses i lagen om aktiesparkonton ska för beskattningen lämna Skatteförvaltningen behövliga uppgifter om datumen för ikraftträdande och avslutande av den skattskyldiges aktiesparkonto, inbetalningar till aktiesparkontot, sparmedel som tagits ut från aktiesparkontot, andelen avkastning på aktiesparkontot av de sparmedel som tagits ut, förlust från aktiesparkontot, det gängse värdet av sparmedlen på aktiesparkontot och om nettobeloppet av penningprestationerna vid utgången av året.~~

~~32 e §~~

Förhöjd skatt på aktiesparkonto

~~Om den skattskyldige har två eller flera avtal om aktiesparkonto i kraft samtidigt, ålägger Skatteförvaltningen den skattskyldige att betala en skatteförhöjning på 10 euro. Skatteförhöjningen påförs för alla de dagar som den skattskyldige har haft flera än ett avtal om aktiesparkonto i kraft samtidigt. Beloppet av skatteförhöjningen fastställs skilt för varje avtal om aktiesparkonto och förhöjningen påförs på basis av alla avtal om aktiesparkonto som är i kraft samtidigt. Skatteförhöjningen påförs genom ett beskattningsbeslut för året i fråga.~~

~~På förfaranden, beslut och ändringssökande som gäller skatteförhöjning tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om skatteförhöjning. På uppbörd, indrivning och återbetalning av skatteförhöjning tillämpas vad som i lagen om skatteuppbörd föreskrivs om skatteförhöjning enligt denna lag.~~

Ikraftträdandebestämmelsen

(Som i FiUB)

Betänkande FiUB 37/2018 rd
Reservation

3.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst

I enlighet med riksdagens beslut
~~fogas till 3 § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst (627/1978), sådan~~
~~paragrafen lyder i lagarna 814/2008, 975/2014, 1402/2014, 532/2016 och 1490/2016, ett nytt 10~~
~~mom. som följer:~~

3§

~~Källskatt ska inte betalas på dividend som betalats ut på aktier på ett sådant aktiesparkonto som~~
~~avses i lagen om aktiesparkonton.~~

~~Denna lag träder i kraft den 20.~~
~~Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2020.~~

4.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om källskatt på ränteinkomst

I enlighet med riksdagens beslut
~~ändras i lagen om källskatt på ränteinkomst (1341/1990) 4 § 3 punkten, sådan den lyder i lag~~
~~777/2016, och~~
~~fogas till 4 §, sådan den lyder i lag 777/2016, en ny 4 punkt som följer:~~

4§

Undantag som gäller skatteplikt

Källskatt på ränteinkomst ska inte betalas

Betänkande FiUB 37/2018 rd
Reservation

3) för ränta på en deposition och ett masskuldebrevslån i vilka spararens medel är placerade genom ett långsiktigt sparavtal enligt 54 d § i inkomstskattelagen,

~~4) för ränta som influtit på basis av medel på ett inlåningskonto som anslutits till ett sådant aktiesparkonto som avses i 53 b § i inkomstskattelagen.~~

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i FiUB)

5.

Lag

om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

(Som i FiUB)

Utskottets nya lagförslag

6.

Lag

om ändring av lagen om inkomstdatasystemet

(Som i FiUB)

Betänkande FiUB 37/2018 rd
Reservation

Reservationens förslag till uttalanden

- 1. Riksdagen förutsätter att statsrådet utan dröjsmål startar en utredning för att bedöma hur kapitaliseringsavtal och andra fondförsäkringar påverkar Finlands skattebas och vid behov vidtar omedelbara åtgärder för att trygga skattebasen.*
- 2. Riksdagen förutsätter att statsrådet utan dröjsmål bereder en proposition för att koncentrera skattebasen genom att se över beskattningen av kapitaliseringsavtal och andra fondförsäkringar så att den blir jämlik i relation till direkta placeringar på sätt att inkomster från de här försäkringsprodukterna beskattas årligen.*
- 3. Riksdagen förutsätter att regeringen i syfte att koncentrera skattebasen snarast bereder en proposition om skatt på värdeökning i fråga om privatpersoner (exit tax).*
- 4. Riksdagen förutsätter att statsrådet innan lagstiftningen om beskattningen av aktiesparkonton träder i kraft gör en utredning kring på vilka villkor utländska investeringskonton kan jämföras med finländska aktiesparkonton och hur stor risk detta orsakar Finlands skattebas samt att statsrådet vid behov snarast vidtar åtgärder för att se över lagstiftningen.*

Helsingfors 5.3.2019

Timo Harakka sd
Ozan Yanar gröna
Kari Uotila vas
Pia Viitanen sd
Riitta Myller sd
Harry Wallin sd
Emma Kari gröna